

Tolnai Hírlap

TÁRSADALMI HAVILAP • TOLNA ÉS MÖZS POLGÁRAINAK LAPJA

XVII. évfolyam 12. szám

Tolna város hivatalos honlapja: www.tolna.hu

2007. december

*Minden kedves olvasónknak
áldott karácsonyt és eredményes,
boldog új évet kívánunk!*

Ez a karácsonyi dal a 91 éves Bien Bálintné, Náni néni ajkán csendült fel a minap. A műzsi templomban, minden bizonynyal, van már hatvan éve, hogy utoljára énekelték.

Archaikus szövegét - hogy egyáltalán leírható legyen - egy jelenlegi és egy volt tolnai, Bucher Vendelné és Schmidt Péter igazították a mai német nyelv helyesírásához. Akik - mint utólag bevallották - nem minden megkötés nélkül olvasták a kéziratot. Vagy mert ők is a nagymamájuk hangját hallották ki a sorok mögül, vagy mert gyermekkoruknak azzal a karácsonyával találtak szembe magukat, amit még az élő hagyomány tett feledhetetlen ünneppé. Szegényen, földhözragadtan, pompa és csillogás nélkül, de élő hittel.

Egy öregasszony üzeni vele a XXI. századnak, hogy a karácsony tegnap, ma és holnap ugyanaz, ha szeretet lesz az összekötő kapocs az egymás kezét fogó nemzedékek között.

Ká



Weinachtslied

Auf Ihr Hirten von dem Schlaf, bei so Schönen Zeiten
Denn jetzt komm der Friedenstag, last die Schaflein Weiden.
Ei, ei, ja, ja, hals ei Bäume bleibst nur stehn.
Herz wie die die Englein singen schön, singen allzur gleich.
Die Ehre sei Gott in dem Himmelreich,
Heilige Maria ach Gott gib gewalt, wie ist so kalt.
Es möcht einer zerfrieren sein Leben verlieren, .
Mich tauret das Kind ein Engelein so klein,
So hübsch und so fein, der unser Erlöser und
Heimet Wird sein.
In der Zwölften Stund der Nacht Maria kniet im Gebet
Es kommen Engel grosen Scharen, zu den Hirten auf das Feld
Das Kindlein Jesus an zu Beten ihr verehren.
Gold und Gabaen und alles Lechen mit Geduld
Gott verzeiche uns alle Schuld

A képen látható ezüstfenyő Tolna talán egyik legszebb fenyőfája, Auerweck Ádámék József Attila utcai gyönyörű kertjéből



PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

TOLNA VÁROS ÖNKORMÁNYZATA PÁLYÁZATOT HIRDET
a Családsegítő Központ
intézményvezetői állásának betöltésére

Az intézmény tevékenységi körei:

- szociális étkeztetés
- házi segítségnyújtás
- jelzőrendszeres házi segítségnyújtás
- nappali ellátás (idősek klubja)
- családszolgálat
- gyermekjóléti szolgálat
- helyettes szülői hálózat
- védőnői szolgálat

Pályázati feltételek:

- a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 1/2000. (I. 7.) SzCsM rendelet 3. sz. melléklet 2-4. pontjaiban meghatározott bármely végzettség, vagy
- a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet 2. sz. melléklet I/1. részének 1. vagy 3. pontjában előírt végzettség
- legalább 5 év felsőfokú végzettséget vagy felsőfokú szakmai képzést igénylő, a gyermekvédelem, a szociális ellátás, az egészségügyi ellátás, illetve a közoktatás területén végzett munkakörben szerzett szakmai gyakorlat
- büntetlen előélet.

A megbízás érvényességéhez - a társulási megállapodásban foglaltak szerint - a társult települések képviselő-testületei véleményének kikérése szükséges.

Az elbírálásnál előnyt jelent:

- szociális szakvizsga (a 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet 3. § (2) bek. a) pontja alapján az intézményvezetői beosztást betöltő személy szociális szakvizsga letételére köteles a (3) bekezdés b) pontja szerinti időben)
- vezetői gyakorlat

Ellátandó feladatok:

- házi segítségnyújtás, családszolgálat, helyettes szülői hálózat, gyermekjóléti szolgálat, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás koordinálása, vezetése Tolna, Fadd, Fácánkert, Sióagárd települések önkormányzatai által kötött intézményfenntartó társulás keretében
- nappali ellátás, védőnői szolgálat koordinálása

- az intézmény szakmai irányítása
- a munkáltatói jogkör gyakorlása
- közreműködés a költségvetés tervezésében, részben önálló költségvetési szervekre irányadó szabályok szerinti gazdálkodási feladatok

A pályázathoz csatolni kell:

- a képzést igazoló okirat másolatát
- részletes szakmai önéletrajzot
- az intézmény vezetésére vonatkozó programot a szakmai helyzet-elemzésre épülő fejlesztési elképzeléssel
- 3 hónapnál nem régebbi erkölcsi bizonyítványt
- nyilatkozatát, amely szerint a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. tv. 15. §-ának (8) bekezdésében meghatározott kizáró ok vele szemben nem áll fenn
- nyilatkozatát arról, hogy a pályázati anyagában foglalt személyes adatainak a pályázati eljárással összefüggő kezeléséhez hozzájárul

A megbízás időtartama: 5 év, 2008. február 1-étől
2013. január 31-ig tart.

Bérezés és juttatások: a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. tv. alapján, valamint a magasabb vezetői pótlek a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvénynek a szociális, valamint a gyermekjóléti és gyermekvédelmi ágazatban történő végrehajtásáról szóló 257/2000. (XII. 26.) Korm. rendelet 4. melléklete szerint, egyéb juttatások esetében a Közalkalmazotti Szabályzat alapján.

A pályázat benyújtásának határideje: a pályázati felhívás Szociális Közlönyben való megjelenésétől számított 30. nap

A pályázat benyújtásának módja és helye: a pályázatot zárt borítékban „CSSK intézményvezetői pályázat” megjelöléssel személyesen vagy postai úton kell benyújtani Tolna Város polgármesterének címezve (7130 Tolna, Hősök tere 1.)

A pályázat elbírálásának határideje: a pályázat benyújtási határidejének lejártát követő 60. nap.

A pályázattal kapcsolatban bővebb felvilágosítás kérhető Tolna Város Polgármesteri Hivatalában dr. Sümegi Zoltán polgármestertől, vagy dr. Nagy-Hegedűs Brigitta titkársági osztályvezetőtől (7130 Tolna, Hősök tere 1.) a 74/540-800 telefonszámon.

Tolna Város Önkormányzata fenntartja a jogát, hogy megfelelő pályázat hiányában a pályázatot eredménytelennek nyilvánítsa.

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

Tolna Város Önkormányzatának Képviselő-testülete az önkormányzat tulajdonában lévő lakások és helyiségek bérletéről és elidegenítésükre vonatkozó szabályokról szóló 17/2006. (IX. 15.) rendelet szabályai szerint eljárva az alábbi pályázatot írja ki:

- Tolna Város Önkormányzata értékesíti a tulajdonában lévő Tolna, Deák F. u. 94/C III/6. sz. alatti önkormányzati bérlakást.
- A képviselő-testület elfogadja az ingatlan forgalmi értékbecslését, melynek alapján az ingatlan forgalmi értéke: 7 300 000 Ft, melyet a szerződés megkötésekor, egy összegben kell megfizetni.
- Az ingatlan Tolna város belterületén, Deák F. u. 94/C III/6. sz. alatt található, 57 m² alapterületű, összkomfortos.
- **A pályázatnak tartalmaznia kell:**
 - a pályázó adatait (név, lakcím),
 - az ingatlanért ajánlott vételárat, mely nem lehet alacsonyabb a forgalmi értéknél.

A pályázatot Tolna Város Polgármesteri Hivatala 6. sz. irodájában, zárt borítékban lehet benyújtani.

A pályázat benyújtásának határideje
2008. január 31. de. 10.00 óra.

A pályázatok bontásának időpontja 2008. január 31. de. 10.00 óra.

A pályázat elbírálásáról a képviselő-testület dönt.

Az orvosi ügyelet telefonszáma Tolnán:
440-340 vagy 06-30/95-75-825

Tolna Város Önkormányzatának Családsegítő Központja
Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat
7130 Tolna, Bajcsy-Zsilinszky u. 96.
Tel.: 445-851, 540-711 Tel/Fax: 443-825
E-mail: csshk@tolna.hu

- **Ha magabiztos akar lenni – legyen mindig tájékozott.**
- **Nem tudja, miként oldja meg problémáját, tájékozódjon a mi segítségünkkel!**
- **Biztosítson magának több esélyt az elhelyezkedéshez!**
- **Keresse fel régen látott ismerőseit – utazás nélkül!**

Vegye igénybe eMagyarország pontunk szolgáltatásait!

eMagyarország címe: Tolna Város Önkormányzatának Családsegítő Központja
7130 Tolna, Bajcsy-Zsilinszky u. 96

Az eMagyarország pont nyitva tartása:
hétfő-kedd-szerda 12–16 óráig,
csütörtök 8–12 óráig.

Minden kedves tolnai és mözsi állampolgárnak kellemes karácsonyi ünnepeket és boldog új évet kívánunk!

Családsegítő Központ dolgozó
Pástiné Szentendrei Mária
intézményvezető

A remény útja: Kína

Kolumbusz előtt azt hitték az emberek, hogy a Föld lapos. Így vagyunk ma az összejtekkel. A nyugati világ félelemmel tekint az eljárásra, Kelet-Ázsiában, Kínában viszont már alkalmazzák az összejt beültetést méregdrága eljárásokkal. Mennyire hatékony, ezt ma még nem tudjuk. De ha legféltebb kincsünk, gyermekünk lenne beteg, vagy házastársunk, édesanyánk, őszintén, mit tennénk? Vagy ha ez az utolsó reményünk. Az összejtek a jövő medicináját jelentik, lehet, hogy forradalmasítani fogja az orvostudományt.

Mik az összejtek? Képességük szerint át tudnak alakulni azzá a szövetté, ahova bejuttatják, kicsi a kilökődés veszély az összejtbeültetésnél, a szervezet saját szerveit kapva vissza. Általában csontvelőből nyerik. Technikai része olyan, mint egy rutin katéteres beavatkozás, a beteg 2-3 nap múlva elhagyhatja a kórházat.

Az összejt terápia kissé utópisztikus hangzik. Am ismerünk Tolnán valakit, **Vas Marcellné, Ginát**, aki bátran megragadta a kínálkozó lehetőséget és a gyógyulás reményében Kínába vitte beteg kisfiát. Bátorúsága példaértékű lehet. Nem nyugodott bele, hogy Marcellért itthon többet nem tudnak tenni és döntött.

- Hol hallottál az összejt terápiáról?

- Egy-két évvel ezelőtt hallottam róla először, de akkor még elérhetetlennek tűnt, majd tavaly novemberben a TV2 Napló című műsorában felfigyeltem dr. Páli Jenő nyilatkozatára, hogy szeretnék idehozni Magyarországra ezt a kezelést. Telefonon megkerestem a doktor urat és megérdeklődtem, így juttottam el Grecsóné Godó Judit-hoz, aki végül segítette kijutni Kínába.

- A kiutazást mi minden előzte meg?

- Sok izgalom, idegeskedés, szervezés. 2007 májusában több családdal együtt egy vacsora keretében találkoztunk, a kínai szakorvossal, úgy negyvenen lehettünk. Természetesen elvittük kisfiam leleteit, hogy egyáltalán javasolják-e a kiutazást. De kikértük a magyar orvosok véleményét is. Amikor tudtunkra hozták, hogy igen, javasolják, segíteni tudnak, akkor döntöttünk a

férjemmel. Ezután már gyorsan ment, Grecsóné Godó Judit lefoglalta helyünket a kínai kórházban, leszervezte a repülőutat. Július 14-én utaztunk Kínába egy hatalmas repülőgéppel, 23 órás út volt. Budapest, Helsinki, onnan Shanghai, majd busszal utaztunk tovább a 300 kilométerre lévő Hangzhou, hatmillió nyüzgő nagyvárosának a szupermodern 20 emeletes kórházába. A repülőtéren egyébként vártak ránk, egy kísérő segített eligazodni, célhoz érni.

- Mit tapasztaltok a távoli országban?

- Elsősorban a város szépségét, tisztaságát csodáltuk meg. Templomok, pagodák, parkok sokaságát, az ismerős keleti gazdagságot, aranyozott Buddhákkal. Rengeteg képet készítettem. Megtapasztaltam a kínaiak kedvességét, szolgálatkészségét. Óriási házak erdeje tövében lapuló kis kunyhók garmadát láttunk, eszméletlen sok biciklist, autorengeteget, örökké nyüzgő emberáradatot. Ami meggyötört, az a 45 fokos hőség, magas páratartalom, viharokkal, esőzssel. Első nap szállodában aludtunk, majd a kórház 18. emeletén szállásoltak el bennünket, az összejtesek a 20. emeleten voltak. Itt laktunk egy hónapig, ennyi ideig tartott ugyanis a kezelés. Mivel Marcellka ételallergiás, így mindennap gondoskodnom kellett reggeliről, vacsoráról, ebédéről, mivel az ottani ételek borzasztó fűszerek és erősek. Főztem hazai ételeket és a személyzetet is megkínáltam, hogy kicsit ismerjék meg a magyaros ízeket, hát nagyon ízlett nekik.

- Nem szóltunk a 7 éves kisfiú, Marcell betegségéről, amiért az összejt kezelés szükségessé vált. Gina beszél nekünk pár szóban erről.

- 7 hónapos korában vettük észre, hogy a kis kezét folyamatosan ökölbe szorítva tartja. Elvittük szakorvoshoz, ultrahangra, ami semmit nem mutatott ki. Budapestre utaztunk vizsgálatra, majd újra Szekszárdra CT-vizsgálatra. Megállapították, hogy csecsemőkori féloldali gyermekbénulás. Következett a terápia. Napi hat al-



kalommal fél óra torna, kondi torna, heti két alkalommal konduktorhoz vittük. A gyógytorna mellett egy héten háromszor masszázs, úszás. Aztán epilepsziás lett a kisfiam, ezért 3 évig jártunk Pécsre, szerencsére elmúlt.

Gina természetesen ápolási segíten van otthon kisfiával. Az élénk, barátságos kisfiú örömmel fogadott, odahozta játékait, hirtázott, figyelemmel kísérte beszélgetésünket, a monitoron együtt néztük a Kínában készült képeket. Folyamatosan sok figyelmet és törődést igényel, amit édesanyja a messzemenőig biztosít.



- Térjünk vissza Kínába. Mi történt a kezelés során és utána?

- Minden nap kapott három terápiát, elektromos hullámkezelést az izmokra, speciális gyógytornát. Nagyon nehéz időszakot élünk át a gyerekekkel. Hogy ezt átvészeljük nagy türelem, kitartás kellett. Minden héten háromórás kezelést kapott, egy héten ötször infúzió kerestül. Ez az alapkezelés, emellé aminosav tartalmú injekciókat, ami segíti az összejt beépülését a szervezetbe.

- Hogy viselte Marcell az egész procedúrát?

- Szerencsére nagyon jól. Nekünk szerencsénk volt, mert fizikailag jó állapotban kezdtük el, a kezeléseket után pedig még sokkal elevebb lett. A kórház folyosóján két vizilabdát és egy másikat rúgtunk szét, annyit fociztunk, igényelte a mozgást. Egyébként

nagyon súlyos betegekkel kerülünk egybe és a világ minden tájáról voltak ott, Amerikától kezdve Olaszorszáig. A mi csoportunkban a tizenötből három gyerek tudott csak járni. Marcellka tudott szaladni és szellemileg is rendben volt, a többi gyerekhez képest jól reagált. Nekünk azt mondták az orvosok, hogy ez az egy kezelés elég.

- Mit tapasztaltok, mennyit javult azóta a helyzet, a kisfiad állapota?

- Sokat. Ez a betegség görcsöl jár. Már érzékeljük, hogy a jobb lábában és jobb kezében sokkal lazább az izomzat, fokozatosan tűnnek el a görcsök. Szépen használja őket, amit előtte nem tudott, mivel az agy egy része elhalt, ez idegrendszeri probléma. Azt mondták az orvosok, hogy februárig további javulás várható, fél év, mire beépülnek az összejtek. Az összejt, mint idegsejt beépül a szervezetbe, és úgy növeszt axont, hogy biztosítja a két idegsejt között a kapcsolatot, így megy át az inger az egyik idegsejtről a másikra., mintegy hidat képez a szakadék fölött.

- Megkérdezhetem, hogy mibe került ez nektek?

- Nagyon sokba, de összeszedtük rá a pénzt és ez a lényeg. Ugyan kaptunk ígéretet anyagi támogatásra a kiutazásunkkor, de abból nem lett semmi. Az alapkezelés 18 ezer dollárba került, plusz az utazás, élelem, biztosítás, vízum, egyebek szintén jókora összegre rúgnak. De ez lényegtelen, az ember mindent megtesz a gyermekéért. Melyik szülő ne tenné meg ezt, amit én megtettem? Azt hiszem, mindenkinek. Mivel az ember nagyon szereti a gyerekét és azt akarja, hogy felnőve teljes értékű ember váljon belőle. Felelősek vagyunk a sorsáért. Most bizakodunk és várjuk az eredményeket. Szeretném megköszönni a segítséget mindenkinek, aki mellettünk állt. Különösen Grecsóné Godó Juditnak és Csator dai Józsefnek. Hiszen az ő segítségük nélkül nem sikerült volna kijutnunk.



Koncesszióba adják a vízszolgáltatást

TESTÜLETI ÜLÉS

A szemétszállítás és a vízszolgáltatás koncesszióba adásával kapcsolatban is hoztak döntést a képviselők a testület november 29-i ülésén.

Megtámadta a tolnai szemétszállításra kiírt közbeszerzési eljárás eredményét a második helyre rangsorolt Kaposvári Városgazdálkodási Zrt. - jelentették be az ülésen. A közbeszerzési döntőbizottság megindította a jogorvoslati eljárást, de nem tiltotta meg a szerződéskötést az összességében a korábban legkedvezőbb ajánlatot adó székszárdi Alisca Terra Kft.-vel. Az elnöki képviselők a döntés felfüggesztését kérték. Emellett olyan javaslat is volt, hogy a szemétszállítást jelenleg végző Tolnai Kommunális Kft.-t és az Alisca Terrát inkább egyesíteni kellene. Végül a testület 13 fős többsége - a közbeszerzési szakértő és a városháza szakembereinek véleménye alapján - úgy döntött, hogy megkötöi a szerződést a székszárdi céggel. A kaposvári társaság egyébként azt kifogásolta, hogy az Alisca Terra ajánlatában kirívóan alacsony volt a hulladék-átvételi díj.

◆◆◆◆◆

Jóváhagyták az önkormányzatra és intézményeire vonatkozó jövő évi belső ellenőrzési tervet.

◆◆◆◆◆

Elutasította a képviselő-testület a salgótarjáni Marketinfo Vevőszolgálat a rendezési terv módosítására vonatkozó kérelmét, tolnai bányanyitással kapcsolatban. Ugyancsak elutasították Csöglei István és társai kérelmét a rendezési terv módosítására. Ugyanakkor a testület felkérte a gazdasági bizottságot, hogy rendkívüli bizottsági ülésen szakértők bevonásával vizsgálja meg a kérelemmel kapcsolatos körülményeket. Csöglei István és társai szerint ugyanis jogszabályértő módon sorolták át a Babits utca és az Alkotmány utca által határolt terület beépítési módját. Szerintük azért, hogy a területen egy tolnai vállalkozás felépíthessen egy hét lakásos, felszintes társasházat, a társaság Alkotmány utcai ingatlanjának hátsó kertjében. A beadványt tevők szerint Lovas Ferenc főépítész önhatalmúlag tette meg az

átsorolást, mert ő a tervezője a társasháznak.

Lovas Ferenc az ülésen elmondta: valótlan tényeket állít és személyeskedő Csöglei István levele. Közölte: a rendezési tervet nem ő készíti, egy városi főépítésznek semmiféle lehetősége nincs arra, hogy úgymond ilyen trükköket alkalmazzon. Kérte, hogy a rendezési terv készítői is legyenek jelen a rendkívüli bizottsági ülésen.

Korszerű üzletház épülhet a Hősök terei óvoda épületének felhasználásával. A testület ehhez elvi hozzájárulását adta. A beruházást egy magyar tulajdonú befektető társaság hajtaná végre. A mostani piacra parkolókat terveznek, a piac pedig átkerülne az Áfész-irodaház hátsó kertjébe. Megváltozna a forgalmi rend is. Az új létesítményt a Madách utca elejéről lehetne megközelíteni, megszűnne a kivezető forgalom a mostani piactérről a városháza felé. Az óvoda-épület előtt pedig csak gyalogos közlekedés lenne. Mindezekről további egyeztetések szükségesek a város és a beruházó között. Ha sikerül megállapodni, akkor az önkormányzatnak természetesen gondoskodni kell az óvoda elhelyezéséről, amire szintén vannak már elképzelések.

◆◆◆◆◆

Az Árpád utcai járda továbbépítéséről is döntött a testület. Mint ismeretes, a Malom utcai útépitésre és a városháza körüli járda térburkolatára pályázati pénzt nyert az önkormányzat. A kivitelező a rendelkezésre álló 15,5 millió forintnál kevesebb pénzért végezte el a munkát. A fennmaradó mintegy 2,3 millió forintot viszont csak a pályázati támogatással elvégzett beruházás folytatására lehet elkölteni. Ezen lehetőségek közül a legészszerűbbnek az Árpád utcai járdaépítés tűnt. Az összegből mintegy 90 méternyi térburkolatos gyalogutat épít a Bau-Team Kft.

◆◆◆◆◆

Koncesszióba adja a vízszolgáltatást, illetve a szennyvízelve-

zetést- és tisztítást a város. Erről határozott a képviselő-testület többsége, 13 igen szavazattal. A stratégiai döntés után a részletekről később határoznak. A polgármester azt mondta, hogy az önkormányzat pénzügyi egyensúlyának megtartásához és a fejlesztésekhez rendkívüli bevételekre is szükség van. Ehhez a törekvéshez illeszkedik a szolgáltatások koncesszióba adása.

Stróbl József szerint a bevétel eléréséhez nem kell koncesszióba adni a vízművet, mint mondta, több variációt is tudna mondani ezzel kapcsolatban.

◆◆◆◆◆

Nem kell módosítani a talajterhelési díjról szóló rendeletet - állapította meg a testület.

◆◆◆◆◆

Jövőre 12 ezer forintról 8 ezerre csökken a kommunális adó háztartásonként - döntöttek a képviselők. Bevezetik viszont a lakosság által közvetlenül fizetendő szemétdíjat, amit eddig az önkormányzat állt a kommunális adóból. A lakossági szemétdíj jövőre 7200 forint lesz évente. A mözsi településrészi önkormányzat 5 ezer forintra javasolta csökkenteni a kommunális adót. A testület azonban elvetette ezt a javaslatot.

◆◆◆◆◆

Elfogadták az önkormányzat háromnegyed éves költségvetési beszámolóját.

◆◆◆◆◆

A jövő évi költségvetési koncepciót is elfogadta a testület. Stróbl József a működési hiány további növekedése miatt fejezte ki aggodalmát, és annak megállításának fontosságára hívta fel a figyelmet. A polgármester azt mondta, hogy várják az MSZP-s javaslatokat a jövő évi költségvetéshez.

◆◆◆◆◆

Jövő évtől tizenöt százalékkal emelkednek a tolnai önkormányzati lakások bérleti díjai - döntött a képviselő-testület. A tarifákat 2004. decemberében emelték utoljára. Az új díj összkomfortos lakás esetében havi 345 forint négyzetméterenként, míg egy komfortos lakásé 255 forint.

◆◆◆◆◆

Jövőre a tolnai képviselők tiszteletdíjának legfeljebb negyedét akkor is levonhatják, ha a testületi, vagy a bizottsági ülés befejezése előtt igazolatlanul távoznak, illetve onnan késnek. Igazoltnak minősül a távolmaradás illetve a késés, ha azt előzőleg a polgármesternél írásban, a távollét okának megjelölésével bejelentették, vagy, ha az ülés után nyolc napon belül orvosi papírral igazolták. Igazolt a távollét akkor is, ha az ülésről való távozást és annak okát szóban bejelentik a polgármesternek, vagy a bizottsági elnöknek.

A témáról szóló vitában Takács János feltételezte, hogy az ő októberi testületi ülésről való idő előtti távozása miatt születik a mostani módosítás. Mint mondta, olyan levelet kapott a polgármestertől, „listás képviselő” megszólítással, amelyben azt kérte a polgármester, hogy bizonyítsa, miért távozott korábban az ülésről. Szerinte ez abszurdum, ilyenre nem lehet kötelezni senkit.

Dr. Sümegi Zoltán szerint azért van szükség a szabályozásra, mert egyes képviselőkben annyi intelligencia sincs, hogy szóljanak a polgármesternek, ha eltávoznak az ülésről. Stróbl József azt mondta, szomorú, hogy a polgármester nem tekinti felnőtteknek a képviselőket, akiknek zöme a rendeletmódosítás nélkül is tudja, mi a helyes.

A módosítást tíz képviselő szavazta meg.

◆◆◆◆◆

Kiírták a Tolnai Hírlap kiadására vonatkozó pályázatot. Erre azért volt szükség, mert a jelenlegi főszerkesztők, Koncz Éva és Koncz Ádám megbízatása ez év végén lejár.

◆◆◆◆◆

A mözsi fogorvos, dr. Szűcs Erika bejelentette, hogy jövő évtől nem kívánja folytatni a praxist. A működési jogot árulja. Ha év végéig nem sikerül értékesítenie, akkor január elsejétől az önkormányzat lesz a praxisjog. Ebben az esetben pályázatot írnak ki a mözsi fogorvosi állásra. Annak betöltéséig pedig helyettesítési szerződést kötnek egy másik fogorvossal.

◆◆◆◆◆

Pályázatot írt ki a város a Deák

Ferenc utca 94. szám alatti önkormányzati lakás értékesítésére. Az értékbecslés alapján az ingatlan értéke 7,3 millió forint. A Kossuth u. 3. szám alatti önkormányzati lakásra van vételi ajánlat a bérlők részéről, ennek határidejét tolták csak ki némileg a képviselők.



Átköltöztetik Mőzsi Szabó István állandó kiállítását a zeneiskolából a Deák Ferenc utcában levő egykori buszgarázs épületébe, amelynek egy kisebb részét jelenleg a művész garázsának használja. Mőzsi Szabó István kezdeményezte, hogy az önkormányzati tulajdonú buszgarázs fennmaradó részét a város újítsa fel, és ezután ott helyezték el a képeket. Ő pedig előzetes bejelentés alapján vállalja a tárlatvezetést. A kiállítás fenntartása így olcsóbb lesz, mivel sem fűtésre, sem felügyeletre nem kell pénzt költeni.



Lemond az önkormányzat a Tolna-fácánkerti szennyvízcsatornázás V. ütemének pályázati támogatásából fel nem használt 13,6 millió forintról. Az összeget visszafizetik a megyei területfejlesztési tanácsnak.



Két fővel, 41-ről 39-re csökkentik a polgármesteri hivatal létszámát. Az igazgatási, illetve az építési osztályról távozik egy-egy dolgozó. A lépésre az önkormányzat kiadásainak csökkentése érdekében van szükség. A létszámcsökkentés miatt felmerülő egyszeri költségek kompenzálására pályázatot nyújt be a város.



Elfogadta az érintett polgármesterek által korábban aláírt egyezségeket a tolnai képviselő-testület. Mint az ismert, a tolnai szennyvízteleppel kapcsolatban a városnak Gerjennel és Dunaszentgyörggyel volt jogvitája. Az eddig született ítéletek alapján Tolna számára célszerűnek tűnt, hogy peren kívül egyezzenek meg a felek. Ez most megtörtént, Tolna vállalta, hogy Gerjennel és Dunaszentgyörggynek egyenként 200-200 ezer forintos perköltséget fizet. A két település nem tartja elképzelhetőnek, hogy egy esetleges pályázat esetén nem zárkoznak el attól, hogy a szennyvíztelep korszerűsítéséhez önrészt biztosítanak, abban az esetben, ha tulajdoni részt szereznek a szennyvíztelepben.

ISMÉT SZAKMAI NAP

Tolna Város Önkormányzatának Családsegítő Központja már hetedik alkalommal szervezte meg 2007. december 7-én Szakmai Napját.

A rendezvényt a Wosinsky Mór Oktatási Intézmény Széchenyi István Általános Iskolai telephelyének diákjai nyitották meg, akik dalal, verssel, a családról szóló részletekkel és zenével még ünnepélyesebbé tették ezt a napot.

A szakmai nap programja a következő volt:

- **MEGNYITÓ** - dr. **Sümegei Zoltán** Tolna város polgármestere
- **Béndeke Ferencné** pszichológus
Szenvedélybeteg a családban – a családi problémák tükröződése a gyermekek életében
- **Sörös Ildikó** pszichológus
A családterápia indikációi, alkalmazási lehetőségei.
- **Vidáné Ugrin Erzsébet** Kapcsolat Alapítvány Budapest
„Nem az igazságért harcolok, hanem a gyerekekért”, avagy a kapcsolattartási problémák rendezése a kapcsolat-ügyleti munka által.

A Szakmai Napra meghívott kaptak a Családsegítő Központ dolgozóit, Tolna város és a társult települések (Fácánkert, Fadd, Sióagárd, Bogviszló) gyermekvédelmi felelősei, intézményvezetői, a gyermekorvosok és háziorvosok, a Polgármesteri hivatal és a társult települések szakemberei, a környékbeli Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálatok munkatársai.

A Szakmai Nap megvalósítását a Tolna Megyei Önkormányzat Közgyűlésének Szociális és Egészségügyi Bizottsága, a CBA áruház és Baráth Péter cukrász támogatta.

Pástiné Szentendrei Mária
intézményvezető



Megnyitottunk!

Tolnán, a Deák Ferenc utca 92. szám alatt (Galéria étterem mögött)

megnyitottuk INGATLAN- KÖZVETÍTŐ IRODÁNKAT.

Ügyfeleink részére keresünk Tolna és környéki eladó házakat, lakásokat.

Forduljon hozzánk bizalommal:

**Ványi Ingatlanközvetítő
Iroda**

Telefon: 06-30/827-3787

BAJAI ÉS FIA Kft.

VASUDVAR Tolna, Bajcsy-Zsilinszky u. 72. (volt PATEX területén) Tel./fax: 74/443-215, 443-553

FINOM ÉS DURVALEMEZEK • ZÁRTSZELVÉNYEK
IDOMACÉLOK • KÖRACÉLOK • VARRATOS ÉS VARRAT
NÉLKÜLI CSÖVEK • CSAVAROK, ANYÁK, ALÁTÉTEK
HEGESZTŐHUZALOK • ELEKTRODÁK

BARKÁCSKUCKÓ Tolna, Alkotmány u. 72/A
(a Harmónia mellett)

CSAVAROK, ANYÁK, ALÁTÉTEK • ELEKTRODÁK
ZÁRAK, LAKATOK • KÉZISZERSZÁMOK
KONYHAI KIEGÉSZÍTŐK • FÜRDŐSZOBAI KIEGÉSZÍTŐK
ÜVEGÁRUK • MŰANYAG ÁRUK

SZÁZ ÉVEN TÚL ÁLL A SARKON (3., befejező rész)

Bezárt a Terka, megszünt Singer-bolt

Nyáron kezdődött bolttörténeti sorozatunk némi kényszerű pihe-nő után – a közérdekű közleményeknek mindig elsőbbséget adva – most a befejező részéhez érkezett.

Előző fejezetünk záró epizódja Bánhegyi János távozása volt a színről, akinek elvülhetetlen érdemi voltak abban, hogy az államosítás utáni káoszon felül tornászva magát, a politika zavaros vizeiről, a zavartalan szakmaiság csendes öblébe kormányozta a tolnai Népbolt zászlóshajóját.

És ezzel egy új kormányos tűnt fel a láthatáron, egy újabb vérbeli kereskedő, Ritt Mártonné, akit csak nemes egyszerűséggel „Terka”-nak hívtak az itt megfordult Tolna népe. Így lett az egykori Maixner-, majd Singer-boltból Terka-bolt, amely színes kínálatával és árubőségével az egykori vaskereskedésből, jól működő, műszaki kisáruházzá nőtte ki magát. A feléve nyugdíjba vonult, boltvezetővel otthonában beszélgetek.

- Mennyi időt töltött a kereskedői pályán?

- Jövőre lenne ötven éve, hogy dolgozom. 1958. szeptember 5-én kezdtem Szekszárdon a Titán Vállalat elődjénél, és 1961-ben jöttem Tolnára. Akkoriban a Népboltnak egy kisebb üzlete volt a mai takarékszövetkezet helyén, a Deák Ferenc utcában. Itt 1966-ban lettem boltvezető. Bánhegyi Jancsi távozása után, ebben a minőségemben kerültem át a Singer-boltba.

- Szekszárdról hazajött Tolnára?

- Nem. Én paksi születésű vagyok, de ennyi évtized alatt már rég tolnaivá váltam. Ami nem volt nehéz, mert már a kezdet kezdetén is tetszett nekem Tolna, ami

abban az időben sokkal városiasabb és pezsgőbb életű volt, mint az atomerőmű előtti Paks.

- Emlékszik a Singer-boltban töltött első napjaira?

- Az elsőtől az utolsóig mindre! Én nagyon szerettem itt. Egy igazi sikertörténetnek indult ez a dolog. Egy jó boltot vettem át, jókor, ami jó helyen is volt. A hetvenes években három nagyvállalat adott munkát Tolnának és környékének. Volt vásárlóerő. Új utcák, sőt településrészek épültek. Ez volt a Mözszel való egyesülés ideje is, szinte a bolt előtt álltak meg a buszok. És nem volt konkurencia!

- Kikkel dolgozott akkoriban együtt?

- Nem merek rá vállalkozni, hogy mindenkit felsoroljak, hiszen is többen megfordultak itt ez alatt az idő alatt, de csak ha az én általam vezetett kezdetre gondolok, akkor úgy öt-hat név jut az eszembe. A Hága Adi, Vass Jóska, Dospod Erzsé (még lány volt), Ruppert Jánosné, Komáromi Józsefné, Szabóné Erzsike, ha nem felejtettem ki senkit.

- Egyformán jól ment a bolt, vagy voltak jobb-rosszabb időszakok?

- Általában jól ment, de a forgalom szinte mindenre reagál. Nálunk az élelmiszeren kívül szinte minden volt. Jármű, villamosság, műanyag és üvegáru, híradástechnika, játék, papír-írószer, szerelvények. Még felsorolni is sok. Nagy forgalom volt az ünnepek előtt, jók voltak a jelentősebb névnapok, de a hétköznapiokból is kiemelkedtek mondjuk a piaci napok. Voltak napok, amikor megállni sem lehetett, a két pénztár folyamatosan működött.

- Voltak keresett árucikkek is?

- Hogyne. Ezekért sorban állás, sőt iratkozás is volt. Ez az időszak a színes televízió és automata mosógép felfutásának az ideje. De Simson motorkerékpárból sem tudott soha elég érkezni.

- Soha senkivel sem tetek kivételt? Teszem, azt nem szóltak soha ide a pártbizottságról, vagy a megyei tanácstól, hogy X elvtársnak azonnal kéne valami?

- Nem. X elvtárs ezt Szekszárdon kapta meg.

- És hogy ért véget ez a diadalmenet?

- Lassú hanyatlást követő gyors haldoklással. A boltot 1997-ben privatizálták, egy dolgozó kollektíva - köztük én -

vettük át. Ezzel indult az Ulritt Kft. Eleinte még ez is jól ment, persze már nem úgy, mint a hetvenes években, de megéltünk belőle. 2006-ig aztán folyamatosan csökkent a forgalom. 2006 őszétől pedig már csak veszteséget termeltünk.

- Az okok?

- Ez nagyon sokirányú. Először is drasztikusan csökkent a lakosság vásárlóereje. A gyárak haldoklását nagyon megéreztek. Aztán már az is rontott a bolt forgalmán, hogy megnyílt a bogyszlói gyorsforgalmi út, amivel az onnan jövő forgalom egy része elkerülte Tolnát. És persze a konkurencia! A Tesco Szekszárdon nem a mi árainkkal dolgozik. Azóta kinyílt a Bricostore, az OBI és még ki tudja mi. De a helyi Pennyben, a Rossmannban és a Plusban is lehet iparcikket kapni, ugyanúgy, ahogy a piacon, az ukrán árusoktól féláron vehet fűrógépet, hajszálítót, vasalót, vagy amit csak akar. A végén már a villanyszámlát is alig tudtuk kifizetni. 2007. május 15-én húztuk le a rolót.

Hát ezzel zárult le egy vaske-reskedés két évszázada, aminek kapuit nem tudta bevenni két világháború, gazdasági világválság, államosítás, forradalom, stb., de önként tette le a fegyvert a multik lábához, akik, a klasszikus példaként emlegetett „kis és nagy halak” piaci versenyére motorcsónakkal érkeztek az úszómedencébe.

És itt meg kell állnunk még egy percre. Mert mielőtt még végleg lehúznánk a rolót, nem hallgat-hatjuk el, hogy a jó öreg kereskedőháznak, a közéleti szerep mellett, még némi magánélete is volt. Mert ez idő tájt több család is lakott Domokos Ernőné, egy zsidó bankár özvegye, akit csak Zsiki néni-ként ismert fél Tolna, vejével Koch Sándorral és unokájával a kis Koch Judittal, aki ma Susányi Józsefnéként Budapesten él. Az emeleten pedig a Lehocz család



ÉPÍTŐIPARI KERESKEDELMELI
ÉS SZOLGÁLTATÓ BT.

7130 Tolna, Bajcsy-Zsilinszky u. 16. Tel.: 74/445-142 • 30/23-72-067

PALA- és LAPOSTETŐK bontás nélküli felújítása, szigetelése színes, mintás bitumenes lemezekkel:

VILLAS. color, MINERAL Design

Minden eddigi és leendő vásárlónknak, partnerünknek kellemes karácsonyi ünnepeket és boldog új évet kívánunk!



Brille Optika Kft.

• INGYEN SZEMVIZSGÁLAT ÚJ SZEMÜVEG KÉSZÍTÉSE ESETÉN JANUÁR 31-IG.

• Egyes szemüvegkeretek 50% kedvezménnyel (OAKLEY, POLICE, PLAYBOY, PIERRE GARDINE)

Elérhetőségünk: Brille Optika Kft.

Egészségpénztár-kártyával is fizethet!



7130 Tolna, Deák Ferenc u. 82.
(a Fészek Áruház mellett)

74/440-127

Nyitva tartás: hétfőtől péntekig

8.30-17 óráig

lakott. Leányuk, Bordás Gáborné, Lehőcz Gita erre az időre így emlékezik:

- Nagyon szerettünk itt lakni. Ez a manzárdlakás 1950-től, 1969-ig volt az otthonom. De anyám a haláláig itt lakott. Itt nőtem fel, sőt még fiatal házasként is laktunk itt másfél évet. Az ódon, fa csigalépcső, az árnyas belső udvar, a sejtelmes jégveremmel gyermekkorom kitörölhetetlen emlékei közt marad.

Azóta új arculata van a háznak, rajta a tábla, Anta áruház. Hogy ez mit takar? A tolnaiak már mind tudják, hogy a bolt nem szűnt meg, csak átalakult, amelynek vezetője, ötödikként a tolnai városközpontban, egy újabb kínai.

Egy testvérpár működteti, akiket Sun-Rong-Shengnek és Sun-Rong-Funak hívnak. Közülük az egyik Sun urat épp az üzletben találom. Ott van vele fiatal és csinos felesége Dzang és járnai tanuló kislányuk Canyii. Az üzletet a Copé Zrt.-től bérlik. Beljebb hihetetlen árutömeg, táska, cipő, ruha, fehérnemű minden mennyiségben. És olcsón. Az új tulaj bizalmatlanul méreget. Magyar eladója hosszasan magyarázza neki, hogy mit jelent az, hogy újságíró. És hogy mit akar. Aztán a döntő kérdéshez jutunk, hogy kell-e fizetni a riportért? Nem - mondom - határozottan rázva a fejemet, amitől némileg enyhül a kezdeti teljes elutasítás. De érdemi információhoz, még így sem nagyon jutok. Végül azért annyit sikerül megtudnom, hogy Sun úr és családja a kínai Fuji városából érkezett, ami egy 16 milliós nagyváros ott. Megtudom, hogy a nem messze lévő Szekszárdi utcában, a lottózó feletti sarokházban bérelnek egy lakást, és hogy a posta melletti Panda áruház is az övék. Hogy megy-e az üzlet, arra csak egy mosoly a válasz, amit az itt dolgozó „fordítanak” magyarrá, ami azt jelentette, hogy mehetne jobban is. Hogy sok Tolna központjának az öt kínai kereskedés. De hát - lássuk be - övék a jövő. A kis Canyii már magyar óvodába és iskolába fog járni. És egykor talán majd magyar férjet is választ magának. Magyart? - forgatom a számban a szót. És a jó öreg Maixner Antonra gondolok, aki Némethonból érkezvén itt talált új hazára és szintén itt tanult meg magyarul. És az unokájára, Maixner Johannra, aki pedig már az életét adta az első világháborúban a magyar hazáért. Hogy ez a példa is követhető talán majd? Hogy ötven év múlva is érdemes lesz magyarrá lenni? Akár kínai-ból is? Ezt a választ a jövő krónikására bízom.

Koncz Ádám

„Itt unatkozás kizárva”

...énekli Feri bácsi a Csárdáskirálynő című nagyoperett orfeumjelenetében. Csakugyan, Tolnán, 2007. október 12-én a Tolna Városi Művelődési Központ által szervezett és a Bezerédj Pál Sport- és Szabadidő Központban lebonyolított színházi előadáson senki sem unatkozott.

A Sziget Színház által színre vitt művet a Tolnai Művelődési Központ Kálmán Imre születésének 125. évfordulója alkalmából hozatta le városunkba. Meg egy kicsit azért, hogy a méltatlanul lenézett operett műfajt egy kicsit népszerűsítse Tolnán. Erre mi más lehetett volna jobb, mint a Csárdáskirálynő, az az operett, mely a statisztikák szerint a legismertebb a világon.

A mű keletkezése is nagyon érdekes, hisz Leo Stein és Jenbach Béla librettója 1914 tavaszán íródott, ám Kálmán Imre 1915-ben állt neki a zene megkomponálásának. Ekkor már javában tartott az I. világháború. A mű magán hordozza egy elmúló-halódó világ jegyeit. A Monachia haláltáncá bontakozik ki a könnyed, pikáns, irreális orfeumvilág mögött, és így a műben, sok minden paródiaként hat. Ki gondolná manapság, hogy ez a mű, mely mára az édes, szirupos, giccses művek mintapéldánya, egy gúnyiratnak

készült. Pamflet a Habsburg-ház tagjairól és az akkori léha arisztokráciáról. Hisz Edwin herceg alakja kísértetiesen hasonlít Rudolf trónörökösre, így Sylviat Vetsera Máriáról, Rudolf főherceg szerelméről mintázták. A méltóságteljes, de hevesen udvarló főherceg maga Ferenc József, aki, szintén egy polgári származású szeretővel dicsekedhetett, Schrott Katalinnal. Ő a színműben az idős Csárdáskirálynő. (Még egy kis történelmi adalék: apa és utódja egyaránt vérbajosak voltak, mindketten szeretőjüktől kapták el az akkor gyógyíthatatlan kórt.)

A Csárdáskirálynő tehát az által emelkedik ki az operettek sorából, hogy a banálisnak látszó történet mögött valódi hús-vér alakok, igazi mély emberi érzések, erős szenvedélyek rejtőznek. Magában hordozza korának sajátos életérzését, a XX. század elejének önpusztító és egyben végtelenül életszerető rohanását, a halálfelelem elől való menekülést. Itt nincsenek illúziók, a szereplők tudatában vannak érzéseik pillanatnyiségének, a látszatszerelmek felületességének.

A művet 1915-ben mutatták be Bécsben, majd 1916. novemberében Ferenc József halálának havában került magyar színpadra. Ekkor az olaszországi Isonzó had-

színterén a fél milliót meghaladta a halottak és csaknem egymilliót a sebesültek száma. A darab hamarosan világsikert aratott. Ahogy egy korabeli bécsi kritikus írta: „Az egész világ két dologtól visszhangos: az ágyúdőrgéstől és a Csárdáskirálynő sikerétől.”

A Sziget Színház művészei élükön Pintér Tiborral, a színház vezetőjével képesek voltak érzéketleníteni ezt a kettősséget a tolnai előadáson. Érdekes volt látni, hogy az édeskés történet mögül ki-kivillan a megformált alakok személyes tragédiája, a kilátástalanság, a „síríg mulatunk” életérzés. A színészek tudatában voltak annak, hogy milyen alakokat formálnak meg, és hihetetlenül ügyesen egyensúlyoztak a giccs, és a tragikum között. Persze az sem lényegtelen, hogy kiválóan énekelnek.

A játék nem állt meg ezzel az előadással.

A Művelődési Központ már szervezi a következő színdarabot, mely mind az idősebb, mind a fiatalabb közönség számára vonzó lehet.

Ez **Kacsogh Pongrácz János vitéz** daljátéka, melyet a tolnai nézőközönség 2008. január 18-án láthat, szintén a Bezerédj Pál Sport- és Szabadidő Központban.

Hogy ismét jó előadást kínálunk, arra biztosíték a szereplőgárda, mely a Tihanyi Vándorszínpad kiváló színészeiből áll, élükön Tihanyi Tóth Csabával.

Link Judit

Igaz vagy hamis? Gyanús vagy gyanútlan?

A botrányos borhamisítás, paprika, mézhamisítás után már a „mi” eprünket is hamisítják. Vagyis fondorlatos módon a rádiumi ízű, pocskék, ám szemre tetszetős külhoni gyümölcs származási helyét Magyarországot jelölik meg. És erre mindenki bedől, veszik-viszik, mint a cukrot. Lám, mégiscsak híresen jó

minden, ami itt kis hazánkban terem, áldott az anyaföld, csak ugye ez a sok csaló, gazember ne lenne. A másik sajnos korántsem új dolog, hogy a szegény gazda vet, ültet, permetez és kapál, vére veritékével dolgozik, mint a güzü, más meg leszüreteli a termést. Pedig a jó szándékú ember még táblát is kirak a meggy-

fára, cseresznyefára miszerint: Mérgezett! De célját így sem éri el, mert mire leszedné a termést, helyette megteszi más seperc alatt. A napokban eltűnődtem a média azon felhívásán, hogy gyanús borsót a világrét se vegyünk, mert súlyosan mérgezett, permetezett, viszont mind ellopták a földekről. Na ná, majd pont ezt hagyják meg a gazdáknak! A szegény vásárló betér egy boltba vagy piacra és szemrevételezés, és összetapicskolás után vásárol mondjuk egy borsólevesre valót. Honnan fogja megtudni, hogy ez a lopott és rendőrileg körözött borsó, vagyis a gyanús „elem”? Netán mondja a borsónak, hogy igazolja magát. Egyáltalán milyen a gyanús és a gyanún felül álló zöldség, gyümölcs? Más a színe, szaga? Ugyan már melyik árus írja rá, hogy „Ez kérem a lopott!” Ezt magyarázza már meg valami „szagértő” (van belőlük elég, csakugy mint tanácsadó) nekünk. Ja és a médiák(ok) szerint, ha ebből eszünk hányingerrel, hányással, hasmenéssel, satöbbivel számolhatunk. És még csak nyár eleje van, mi lesz itt őszig? Hányszor fogunk ...és nem csak a borsótól.

Burma

Gyapjú-
paplán-
és
gyapjúfonal-
készítés

RIKKER JÁNOS

7131 Mőzs,
Temető u. 2.

Tel./fax: 443-083

TORNÓCZKY ISTVÁN

BÁDOGOS

- **Ereszcatornák készítése**
 - horganyzott acéllemezből
 - alumíniumból
 - rézből
- **Lindab ereszcatornák** többfajta színben
- **Lindab tetőrendszerek készítése**
 - cserepes lemezből
 - trapézlemezből

Tolna, Ady Endre u. 16.

Telefon:
30/204-56-90, 74/443-626

A CSENDŐRHÁZON

TÚLRÓL...



Az évszakok is öregszenek. A ködökön nagy nehezen átbukdácsolt sápadt, november reggeli nap már nem tudja a csibeitatók vizét felolvasztani a baromfiudvarokban, ahogy a lemeztelenített venyigék közt sem sokáig bujkálhat már az a pár biling, amit a szüretelők szeme elől elrejtett az öreg szőlőtöke. A kertek alatt új úr lépked, kampósbotja kopog, csizmája csikorog, lélegzete párat lehel. Itt a tél.

Hárman ülünk az asztalnál a Temető utca 19-es számú ház barátságos kis konyhájában, ahol is önkéntelenül arra gondolok, vajon hány tányér finom húsvésvé járhatott már ezen az asztalon? Mert ahogy az asztal, úgy gazdái sem fiatalok már. Az **Izsák házaspár, Károly bácsi** és **Juliska néni** nyolcvankettő, illetve hetvenhárom évesek. A múltat idézzük. Régi karácsonyokról beszélgetünk. Amikor még tél volt a tél, ünnep az ünnep, és igazi karácsony a karácsony. Nagy havakkal, csengős csikós lovas szánokkal, szalmacsutakos, törkölypálinkás, vidám disznóvágásokkal. És ami a lényeg, gyermeki álmokat beteljesítő, gyertyafényes-angyalok, karácsonyi daltól csilingelő, érintetlen hitű szentestékkel. Ugyan hol járnak már ezek a kiscsizmák? Emlékük távoli kődbe vész, nyomukat rég belepte a hó, nagymamás, puha vállkendőjével betakarta őket a lassan a múlt idő.

- Hogy milyen volt a karácsony az én gyerekkoromban? - réved a múltba Károly bácsi. - A felvidéki Negyed községben, ahonnan mi jöttünk, fele-fele részben voltak reformátusok és katolikusok. Mind a két felekezetenél nagy ünnep volt. Amit, mi gyerekek vártunk a legjobban. Nem volt ennyi ajándék, mint ma - karácsonyfadísznek az ezüstpapírba csomagolt dió is megtette - a pompa és a csillogás töredéke volt a mainak. De mégis szebb ünnep volt! Az emberek szíve fényesedett ki tőle.

Mi reformátusok vagyunk, de szemben lakunk a katolikus templommal. Így mind a két

Idős arcok – régi karácsonyok

felekezet karácsonyát láttam. Mert ezen a napon az egész falu ott tolongott. Ki-ki a magáiban. Ezen az estén még a cigányok is templomba mentek, szépen felöltözve. Hát ez az, ami ma nagyon hiányzik.

- Nekem? - veszi át a szót Juliska néni. - Nekem egy háború végi karácsony lett nagyon emlékezetes. 1944 őszét írjuk. Egy katonatárs, apánk halálhírére hozta. Szörnyű volt. Aztán olyan hírek jöttek, hogy mégis él. Kinek higgyünk?!

Sosem felejtem el azt a késő őszi napot, amikor egy idős nénit temettek a faluban. Én és anyám is ott voltunk. A falu temetője a Vág folyótól nem messze terült el, a temetőkert és a folyó közt kanyargott a töltés.

Még tartott a szertartás, amikor a látóhatár peremén, a Vág töltésén, a távolban, feltűnt egy ló. Mellette egy ember. Az ember nem a lovon ült, gyalogolt. Pontszerű, távoli alakjukból még csak ennyi volt kivehető, amikor anyám hirtelen megszorította a kezem és felkiáltott: ott jön édesapád! Ekkora távolságból még pontosan nem láthatta, de valahonnan tudta. Megérezte. És ő volt! Ő és egy csont sovány szürke ló, amire, ha ráül, öszserogyott volna. De élt. És jöttek!

Hogy hány nappal volt mindez karácsony előtt, már nem emlékszem. Csak azt tudom, hogy ez lett a legszebb karácsonyunk. Egy mást kaptunk ajándékba. Mi őt, ő pedig minket

Juliska néni keze a vastag református énekeskönyvön matat, ami a 315-ös dicséretnél nyílik ki. „Krisztus Urunk áldott születésén” - kezdődik a dal. És a kis konyha egyszerűen betlehemi istállóvá válik. Képzletben ott a szürke ló is a pásztorok mellett, és ott az édesapa is, levett kalappal. Juliska néni kezdi az éneket, majd a férje is bekapcsolódik. Halkan, a hangot keresve, öregesen.

- Tudja, mi mindketten reformátusok vagyunk - veszi vissza a szót az asszony - az egyik menyem cigány származású, az uno-

káink pedig katolikusok és reformátusok vegyesen. De nem ez a lényeg! A békesség. Ez a legfontosabb. És nem is kérek mást a Jóistentől, csak, hogy tovább is így tartson meg bennünket. Hogy így szerethessük egymást, még sokáig.

Aztán egy másik házba kopogtatók. Lakója a 91 éves **Bien Bálintné, Náni néni** szintén nagy idők tanúja. Gyermekkorának karácsonyaira ő is felderült tekintettel emlékezik.

- Készült rá az egész falu. Akkor még komolyan vették az adventet is. Ebben az időben csak katolikusok laktak Mözsön. Még Szenteste napján is szigorú böjt volt, édesanyám kalácsot sütött kelt tésztából, mákosat és diósat. Az volt a vacsora és utána vártuk a Jézuskát. Aztán imádkoztunk, énekelünk, beszélgettünk. Amikor az elsőt harangozták az éjfél misére, mindenki öltözött és együtt mentünk a templomba. Ahogy aztán karácsony első és másnapján is. Hogy mi volt az ünnepi ebéd? Húsleves, tejfölös tormával, sült hússal, utána süteménnyel. Karácsony másnapján szokott lenni paradicsomszósz, vagy töltött káposzta. A délutáni litánián is tömve volt mindig a templom. Az ünnepekhez tartozott még a János napi borszentelés, ami után, másnap neki indultak a gyerekek korbácsolni. „Egészséges legyen, keléses ne legyen!” mondták, majd a magukkal hozott vesszőkkel megsuhintották a háziakat. Ezért kalács, a fiúknak bor és olykor egy kis aprópénz is járt.

Hogy melyik volt a legemlékezetesebb karácsonyom? Mind szép volt - mondja az idős asszony - talán csak azt a kettőt kivéve, amit a bujdosásban töltöttünk. Erről meséljek?

Bőlintok. Anya és fia egymás mellett ülnek, mint megtudom, János is nagyfiú volt már akkor. A történet halkan, de filmszerű pontossággal, minden apró részletre emlékezve kezdődik.

- Aznapi reggel is szokás szerint öt órakor keltem, hogy bedagassam a kenyeret. Még nem volt hat óra, amikor beállított a sógor, Bányai János, aki rendőr volt, hogy ma lesz a kitelepítés! Ha el akartok bújni, most menjetek! Semmire sem volt idő. A férjem még nagy sietve elvitte a bedagasztott, de még keletlen tésztát a pékhez, hogy ha lehet, majd jön érte, de a kisült kenyeret már úgy kellett kilopnia a faluból. A kukorica-



földön bújtunk el. Rendőrökkel volt tele minden. Ezzel vette kezdetét az a szörnyű két esztendő, amelyben minden vagyonunktól és jogunktól megfosztva bujkáltunk a környéken, a szőlőhegyen, Júlia-majorban, a sógorék házában, a decsi szállásokon, és még ki tudja hol. Közben nem egyszer lettünk feljelentve. Volt, hogy éjjelkor jöttek a rendőrök a feltételezett szállásunkra, de mivel állandóan változtattuk a helyünket, mindig kicsúsztunk a kezünk közül. Így jött el az az első karácsony, ami nagyon szomorú volt. Se otthon, se templom, se karácsonyfa, se ajándék. Ezen az estén átélhetjük a Szent Család sorsát, akiknek nem jutott szállás az emberek között.

Aztán a sok nélkülözés, nyomorgás és küszködés után lassan helyre vergődtek a dolgok. Hogy mit érzek ma mindezek után? Ezt elfelejteni nem lehet - álmatlan éjszakáimon még ma is gyakran átéltem mindezt - de gyűlölet már nincs bennem. Aki a világot irányítja, nem hagyott magunkra minket. A templomba már elmenni nem tudok, de a tévében, vasárnaponként, mind a két misét megnézem. A magyart és a németet is. A fiammal és a szomszédokkal csak magyarul beszéllek, de imádkozni, minden este - ahogy majd karácsonykor is - szívből, igazán, csak németül tudok.

Az otthonos kis szobában egy réges-régi kép lóg a falon. Még Náni néni nagyszüleié volt. Kéri, ha lehet, ez alatt fényképezzem le. Amíg elhelyezkedik, egy érdekes érzés kerít hatalmába. Megérezem, igazi híd ez a pillanat. Múlt és jövő között. A déd- és ükszülok emléke, és a Pesten élő unoka sorsa, e percben és itt érnek egybe. Aki már kilenc évig Angliában is élt. Nem kitelepítve...

Hogy mi fér bele ebbe a kétszáz évbe? Minden. Sok előre tervezett, de még több váratlan, esemény, amik közt csupán egyetlen-egy örök és állandó maradt: az el nem múló karácsonyok.

Koncz Ádám



Karácsonyi ajándékfosár



Ismét eltelt egy év. Hogy bánatot, vagy örömet hozott? Esetleg mindkettőt? Halasszuk e leltárt az ünnepek utánra.

Most inkább dőlünk hátra kényelmes karosszékünkben, a fenyőillatú meleg szobában, és hagyjuk ajándékká válni körülöttünk a világot. Képzeljük oda a fa alá azt is, ami nincs ott, és azt is, ami már nem is lehet. Soha többé. Mert vagy elmúlt, vagy végleg elveszett.

Mert erről szól az ünnep. Erről a látásmódról, amelynek segítségével már nem a szemével, hanem a szívével lát az ember. Amitől a tükörből nem csak a ránc néz vissza, hanem a szemek csillogása. Amitől az elkopott szavak újra zenélni kezdenek, amitől egy kézlegyintéssel hátat fordítasz a lekapcsolt televíziónak, amely mozdulatban az is benne van: ma nem érvényes a politika. Amitől még az utált szomszédnak is jut ma egy mosoly.

Ez alá a fa alá csúsztatjuk szeretettel ezt a karácsonyi

lapmellékletet, amibe lapunk csaknem egész szerzőgárdája tett bele egy ajándékot. Egy szép szavú riportot, egy jó hírt, egy felemelő jelenetet, egy szavakból font ajándékfüzért.

Mellékelt képünkön a tolnai katolikus templom betlehemi istállója látható, jászlabán azzal a kis Jézussal, aki népek, kultúrák, vallások és ideológiák zűrzavarán túlról ma sem üzen egyebet csak ennyit, békesség a jóakarató embernek!

Ezzel kívánunk lapunk minden olvasójának áldott ünnepeket és eredményes új esztendőt!

És ezzel búcsúzik a jelenlegi főszerkesztőpáros, Nőthigné Koncz Éva és testvére Koncz Ádám, akik utoljára rakták össze ezt az újságot, mert életüket, az elmúlt esztendőben átírta a Gondviselés láthatatlan keze, új utakra és más feladatokra szólítva őket. És akik, bízva az új főszerkesztő jóindulatában, a lapból, talán, végleg, mégsem fognak egészen eltűnni.



Isten által terelgetve

Rózsa László: az orosz laktanyától a váci teológiáig

Hogy honnan indul és hová torkollik majd az életünk? Nagy titok. Ahogy szüleinket, vagy születési helyünket sem válogathatjuk meg, úgy rejtve van előttünk a jövő is, annak ezer lehetőségével és a lehetőségek számtalan korlátjával együtt.

Nagyon valószínű azonban – és ezt majd a végén fogjuk csak látni igazán – hogy az életünket befolyásoló nagy döntések szerepe sokkal kisebb, mint annak a láthatatlan kéznek a munkája, ami úgy hoz legtöbbször döntési helyzetbe, mintha terelgetne bennünket valami felé. Sors? Véletlen? Gondviselés? Isten?

Kértem partneremet, ne a beszélgetésünk legelején adjuk meg erre a választ.

Rózsa Lászlóval a tolnai Bajcsy utca egyik legpatinásabb polgári házában, a Hipp féle ház egy otthonos kis szobájában beszélgettünk. Laci e házban született, gyermekkorunk óta ismerjük egymást. Egy utcában nőttünk fel. Ő ment, én maradtam, ő egy nagyvállalat vezérigazgatói székében ül, én néhány iskolás gyereket terelgetek. Ha tudok. Mégsem kerültünk távol egymástól.

Sőt, talán lélekben ilyen közel még sosem voltunk: mindketőnk életét át- és átrajzolta az a bizonyos láthatatlan kéz.

Mind a ketten hívő katolikusok vagyunk, ami a mai hitetlen világban már-már magyarázatra szorul. Az én életemben is, hát még az övében – gondoltam, legalábbis mostanáig.

- Azért azt elismered, ugye – szegeztem neki az erre irányuló kérdést – hogy a nagy számok törvénye alapján nem lenne elvárható tőled ez a vallásosság? Ahogy rajtunk kívül egyetlen egy volt utcabeli fiú sem jár rendszeresen templomba, a statisztikai megfontolás, számodra sem jósolt volna túlonúl mást. Apukád párttag volt, anyukád pedagógus ...

- Csakhogy az ember nem statisztikai átlag. Mert emberben ilyen nincs – válaszolja ő. – Mindenki egyszeri és megismételhetetlen. Mindenesre sokkal több esélyem volt erre, mint Szent Pál apostolnak – teszi hozzá mosolygva. – Amit azonnal kiegészítenék még azzal, hogy az én szüleim sem voltak istentelenek. Igaz, hogy titokban lettem megkeresztelve, igaz, hogy nem egy szép tolnai vasárnapon, hanem egy faddi hétköznapon lettem el-

sóálkozó, igaz, hogy misére is csak vasárnap este, csak a nagyapámmal, és akkor is csak a sekrestyébe járhattunk, de talán pont ezek voltak azok, amik korán tudatosították mindennek a jelentőségét, ahelyett, hogy sodródtam volna az átlaggal.

- Az biztos, hogy nem sodródás az életed. Azok számára, akik már rég találkoztak veled, felvillantánád életutad néhány főbb állomását?

- A tolnai általános iskola és a helyi gimnázium után – amiben nem volt semmi rendkívüli – az állategészségügyi főiskola következett. Ezt azonban nem fejeztem be. Ezután rövid ideig dolgoztam az értényi szociális otthonban, majd a szedresi téeszben, innen kerültem a tolnai orosz laktanyába.

- De hogyan? Én a latanya közvetlen közelében nőttem fel, és volt ugyan eset, hogy a berepült labdáért be-bemáztunk a kerítés rácsain, de a kapun túlra, hivatalosan egyikőnk sem jutott.

- Az ügy kezdődött, hogy a szedresi téeszben, idénymunkák alakalmával nem csak diákokat, hanem katonákat is foglalkoztattak. Oroszokat is. És én lettem a téeszvezetés és az oroszok közt

az alakalmi összekötő, már amennyire az iskolában össze-szedett orosz tudásom erre alkalmassá tett. Legalábbis az elején, mert később egész jól belejöttem. Olyannyira, hogy a parancsnokság felajánlotta, hogy legyek az alakulat hivatalos tolmácsa, amit elvállaltam.

- Amivel – tegyük hozzá – nagyon kivételezett helyzetbe kerültél. Mert ez egy hihetetlenül zárt, sajátos életet élő, belső világ volt. Szó szerint: állam az államban. Itt éltek, jöttek-mentek köztünk negyvenöt éven át, és mégis alig tudtunk róluk valamit. Meséj erről is egy kicsit!

- Ez valóban egy darabka Szovjetunió volt. Az összes elmentmondásával együtt. Hatalmas és erős – a végén már 43 millió liter üzemanyagot őriztek itt, állig fegyverben – és ugyanakkor gyenge és kikezdehető, a párt és az állam által is hallgatólagoosan jóváhagyott lopással és korrupcióval. Ez a hadseregben néha hatványozottan érvényesült.

- Onnan indult a beszélgetésünk, hogy a jó irányba terelgette az életedet az a bizonyos láthatatlan kéz. Nem szemben jártál mindezzel ekkor? Bizonyára ismered a mondást: aki korpa közé keveredik, megeszik a disznók...

- Kétségtelen, hogy én sem voltam szent, és nem mentem el időnként bizonyos lehetőségek mellett, de azért a kegyelem itt is működött. Csak egy konkrét eset. 1989-ben még egyáltalán nem volt szó a gorbacsovi kivonulásról, sőt egy újabb, még grandiózusabb szakaszához érkezett az üzemanyagbázis bővítése. Ezzel Tolna, a szovjet hadsereg, második legnagyobb magyarországi üzemanyag tárolójává vált. Figyeltek is rá! Mégis el tudtam érni, hogy a romániai forradalom idején, a helyi katolikus egyház által összegyűjtött adományt, orosz katonai teherautó vitte le Szegedre. Ebben az időben Szamoljov alezredes, laktanyaparancsnok, nem egyszer vacsorázott velem együtt a tolnai plébánián.

- És a KGB vajon mit szolt ehhez? Egyáltalán ahhoz, hogy te vallásos vagy?

- Egész biztosan tudtak róla. De a nyolcvanas évek Szovjetuniójában az egyház már nem volt közellenség. Már leírták: nem létezett.

- De haladjunk az idővel. Elmentek az oroszok, te maradtál. Életed orosz szála – ahogy tudom – azért továbbra is fennmaradt.

- Igen. Az akkori orosz laktanyaparancsnokot én vittem haza



A Rózsa család. Az álló sorban balról a harmadik Rózsa László

az Uralba, de e szempontból, enél még fontosabb az a körülmény, hogy ekkor én már túl voltam az első házasságomon, amely kapcsolat még a laktanyai időben alakult. Két, most épp egyetemre járó nagylányom ebből a házasságból származik. Aztán újra megnősültem, a mostani feleségem Ljuba is az akkori Szovjetunióban született, ő ukrán származású.

- *Templomban esküdtetek?*

- Először nem. Báthory plébános úr beszélt le akkor erről. Azt mondta, várjunk még vele. És igaz lett. Mert hamarosan elváltunk. Ljuba, aki azóta Judittá lett, viszont már hajlandó lett magyarrá lenni mellettem és velem. Tőle két fiam és egy lányom született. Gödöllőn lakunk. Vele már templomban esküdtünk.

- *Gödöllőn telepedtél le, de gyakran látunk Tolnán is, és ahogy korábbról tudom, Vámosgyörkön (Heves megye) és Mádon (Zemplén megye) dolgozol. A felséged pedig Kremencsukból származik. Hol vagy otthon?*

- Mindenhol, ahol befogadó közösséget találok. E nélkül még a szomszéd faluban is idegen maradhatnék. Az egyház pedig - ha jól működik - mindenhol felkínálja ezt a lehetőséget. Gödöllőn lakom, de a Váci Teológiai Főiskolát végzem most. És Kremencsukban is megtaláltuk a katolikus egyházat. Kicsi, de élő sejtjük van ott. Egyébiránt mindvégig megmaradtam az olajszakmában, ahová a tolnai években dolgoztam be magam.

- *Mivel foglalkozik a cégetek?*

- Főleg üzemanyag bértárolással. Kezdetben a gazdátlanul maradt, lerobbant, volt orosz üzemanyag tárolók őrzésének megszervezését és rendbehozatalát bízták rám. A tolnai laktanyában is én voltam az egyetlen, aki tudta, hogy mi hol található és miként működik. A vámosgyörki tárolót is évi százmillió felüli veszteséggel vettem át. Ma tisztességes nyereséget hoz.

- *Tolnán nagy mecénásként tisztelnek. Helyi alapítványok sorát támogatád. Felsorolnád őket?*

- Nem fontos, meg hátha ki is felejtenek valakit.

- *De én viszont tudom, hogy sokan gondolnak rád, amikor felgyűl a templom körül, vagy a Szentháromság szobornál diszkvalifikálás. Azt is tudom, hogy a temető is javarészen a te pénzeden szépült. Sőt, fültanúja voltam nemrég, amikor a tolnai plébánia részére egy hét számjegyű felajánlást tettél. Bizonyára gondolsz néha arra, hogy mit mondott Jézus a gazdagság ve-*

szélyeiről? A tevéről, meg a tű fokáról?

- Nem. Én inkább „a szegény asszony két fillérje” című, bibliai példabeszédre gondolok néha, ami lehet, hogy több annál, mint amit adok alkalmanként.

- *Negyedéves, végzős hallgató vagy a teológiai főiskolán. Mi a diplomamunkád?*

- Nemrég nyitották meg a hártárt a szlovákiai Nagyszelmenc és az ukrainai Kisszelmenc között, amelyeknek magyar anyanyelvű lakosságát, egész egyszerűen, egy szögesdrótkerítéssel tették két külön országot lakóivá, a második világháború után. Talán nem szerénytelenség elmondani, hogy a határnyitás ügyében én is tettem egyet s mást. De, ami még lényegesebb, Nagyszelmenc, a dobóruszkai plébániához tartozik, amelynek templomában nemrég tárták fel az egykori egri várvédő kapitány, Dobó István sírját. Ez a történelmi szál jelentős egyháztörténelmi háttérrel rendelkezik. Ebből írom a szakdolgozatom.

- *Mi leszel, ha elvégzed a teológiát?*

- Még Seregély érsek úr megígérte, hogy ez esetben diakonussá szentel.

- *Magyarázzuk el az olvasóknak, mi ez?*

- A papság legalsóbb foka, amelyben nős férfiak is részesülhetnek. Ha ez megtörténne, onnantól fogva áldoztathatnék, véggezhetnék szentmisepótló igeliturgiát, taníthatnék, eskethetnék, temethetnék.

- *És hogy készülsz erre?*

- Még nem tervszerűen. Hagyom, hogy ebben is Isten terelgessen. Ahogy idáig is tette. A vele való kapcsolatomban van egy sajátos színtere. Az úton levés. Életem jelentős részét ugyanis a kocsiiban töltöm, az M3-as autópálya már-már második otthonom. És ez nem mindig csak szükséghelyzet. Amikor elhagyom a várost, és kinyílik előttem a kék ég, a végtelenségű sztrádán, száguldás közben elmondok minden nap egy rózsafüzért.

- *Mit üzensz a tolnaiaknak karácsonyra?*

- Hogy ne vesszenek el az ünnepeket üzletté tevő világ zajában, hanem a bennük lévő belső hangra figyeljenek. Akkor rájönnek majd, hogy őket is szereti a Isten, aki szeretetből teremtette a világot, a legnagyobb szeretetnek azzal adva a tanújelét, hogy törekeny, síró, védtelen kisgyermekként, egyszülött fiát küldte közénk.

Koncz Ádám

Fenyő Márton

Az ablakon szétfolyó ónos eső cseppjei szürke prizmaként törték meg a bágyadt decemberi napfényt. A kisfiú orrát neki nyomva az üvegnek azon tűnődött, hova bújnak télen a színek? Hogy lehet az, hogy télen az egész világ olyan, mint egy fekete-fehér film? Mit csinál ilyenkor a sárga, a rózsaszín? Hol alszik a vörös, merre bújócskázik a lila?

Régóta foglalkoztatta ez a kérdés, és minden tavasszal elhatározta, hogy meglesi a színek búvóhelyét, de mindig mire észbe kapott, már kibomlottak a rügyek, kivirultak a tulipánok, sárga díszbe öltözött az aranyeső. A legjobban az állhatatos zöldet szerette, aki télen nem bújt el, sőt vendégségbe jött kis időre a házba. Mindig óriási izgalommal várta a kerti ágyásban nyaraló karcsú fenyő költözködését. A lopva zörrenő zajokat, a titokzatos kerti munkát, melynek eredményeként a fenyő a szoba közepére került kellemes illatot hozva magával hajdani rokonai, a simára gyalult fenyőbútorok közé.

A formás fenyő nem közönséges fa volt, hanem családtag; névvel, múlttal, emlékekkel, tulajdonságokkal. Fenyő Mártonnak hívták. Négy éve élt a kertben, és a háziak minden karácsonykor óvatosan, hatalmas földlabdával kiemelték, s nagy cserépbe tették. Ezen a télen azonban valami baj történt. A költözés után a fenyő fakó volt, beteges, ágai bágyadtan lógtak az ünnepi ruha alatt. Sérült gyökerei nehézkesen küldték a táplálékot.

A kisfiú szomorúan nézte a haldokló fenyőfát, nehezen tudta elfogadni, hogy nyáron már nem lesz az ágyásban. Úgy érezte, nem is tud örülni az ünnepnek, az ajándékoknak. Elhatározta, hogy előveszi minden tudományát, és a nemrég megismert betűk segítségével levelet ír a Jézuskának. Lemond a játékokról, a csokiról, még a beígért kutyusról is... Nem kér mást, csak hogy Fenyő Márton meggyógyuljon. A fa azonban egyre hullatta túleveleit, s néhány hét múlva nem volt egyéb, mint egy nyaláb száraz rózse. A fenyőbútorok megértően sóhajtoztak, tudták mit él át most a nemrég még viruló fácska.

A kisfiú szomorúan nézte a nagyapa fejszéjének ütemes vilanását, s nem akarta elfogadni a nagymama magyarózó szavait, hogy a Jézuskának sokkal nagyobb bajokra, bánatokra kell figyelnie. Nem ér rá egy fenyőfa halálával törődni.

Akkor a Jézuska nem tetszik nekem - gondolta a hatéves emberke, aki először szembesült a halállal.

Hajdani Fenyő Márton karcsú törzse egész nyáron ott hevert a nagyapa gyalupadján. Az öregember néha kézbe vette, nézegette. Egy téli reggelen, karácsony előtt pár nappal, a műhelyébe zárkozva egész nap fűrt-faragott.

Az ünnep estéjén a kisfiú bizalmatlanul figyelte a házba költözött új jövevényt, a piacon vett új karácsonyfát. Lelke tele volt szomorúsággal, nem tudta elfelejteni hajdani barátját. Elhatározta, nem fogja megszeretni az új vendéget, mert nem akarja, hogy ismét fájjon, ha elveszíti. Gyermekesze még nem tudta, hogy ez a csel sajnos nem működik, mert az élete csak akkor lesz teljes, ha feltétel nélkül, a veszteség kockázatát vállalva mindig mindent és mindenkit megpróbál szeretni.

Az ajándékok bontogatása közben egy kis csomagra lett figyelmes, melyen öregek kusza betűkkel a „nagyapától” felirat látszott. Kibontotta, s csodálkozva nézett a kezében lapuló ajándéokra. Egy szépen kifaragott kis fenyőfa kereszt volt, felül átfúrva, nyakba való bőrhurokkal. A kisfiú amint végigsimította, tudta, hogy Fenyő Márton testéből készült, és ezzel az átváltozással örökre az övé. Büszkén mutatta a nagymamának, és ettől a naptól kezdve szilárdan hitte, hogy bár a Jézuskának tényleg sok a dolga, s gyakran úgy tűnik, nem ér rá meghallgatni sóhajainkat, valójában mindenre van gondolja. Még egy fenyőfára is.

Koncz Éva

Az angyal

A kisfiú már jó ideje készült, mindent szépen eltervezett. Hetek óta gyűjtötte a színes papirokat, fóliadarabokat, melyekbe diót, mogyorót csomagolt, füzereket készített, tobozokat ezüstözött. Már csak a fenyőfa hiányzott, hogy igazi, szép karácsonyuk legyen. Hogy fog majd a meglepetésnek örülni beteg édesanyja és két kis húga, mosolygott magában. Évek óta csak egy ágacska jelezte otthon a karácsonyt. A kis kerek erdőbe készült, ahonnan a tűzfát szokta gyűjteni. Már ősszel kiszemelt egy növendék fácskát, beszélt is neki hosszan, kedvesen, hogy idén elmegy érte, magával hozza a házukba, mert különleges sorsot szán neki. Kezébe vette a kis fejszét, zsineget, szánkót és útnak eredt. Kucsáját jól behúzta a fejébe, vidáman taposta a jeges havat, ami recsegett-ropogott a léptei alatt. Havas dombok között, kanyargós utakon haladt, míg végre odaért a kerek erdőhöz. A méltóságos délceg fenyők körös-körül némán várták és figyelték az álmukat megzavaró betolakodó kis embert. A zúzmarás bokrok csipkés ágakkal bólogattak és a sűrű csendet csak a varjak káromgása verte fel. A kiválasztott fenyőfa ott állt délcegen és ifjan. Gyönyörű volt, ágait dér ropogtatta. Megsimogatta a törzsét és halkán duruzsolt neki. - Ma eljössz hozzánk, te leszel a legszebb meglepetés édesanyámnak, Zsuzsinak és Annácskának. Neked fognak a legjobban örülni, meglásd. Az-

tán nekilendítette a baltát és vágni kezdte a kis fenyőt. Oda-sújtott tűzszor, húszszor, százszor. Már szakadt róla a verejték, de mintha kősziklába vágna bele, úgy szikrázott, pattogott a fejsze, semmit sem engedett. Kimerülten összerogyott, majd a fához lépett. - Segíts, kérlek, szükségem van rád! Könnyek lepték el a szemét. Mi van, ha nem sikerül, gondolta keserűen. Aztán újra nekifohászkozott, tovább küszködött. Hirtelen viharos szél kerekedett valahonnan a dombok közül, az erdő fái belemeremgtek, sóhajtoztak, nyögtek, a sötétszürke égbolt megnyílt és szakadni kezdett a hó, milliónyi tűhegyes csillagocska táncolt a levegőben. Lélegzetelállító látvány. Ijedten nézett körbe, majd belekapaszkodott a fenyőfa törzsébe, hogy a vihar el ne sodorja, lekuporodott a hóba, eltakarva arcát. Jaj Istenem! - fohászkozott - micsoda ítélet-idő! Egyszerre olyan fényesség támadt, hogy majd belevakult. Szeme sarkából mert csak kilesni, azt hitte a képzelet játszik vele. Ugyanis látta, amint egy hóféhér ruhás alak ereszkedik egyenesen le az égből, körülötte vakító fény szikrázott, majd szárnyzuhogás hallatszott, mint amikor galambok szálldosnak a légből. Eppen a lába előtt szállt le az angyal. Ilyen szépet még soha életében nem látott. Rendíthetetlen nyugalom áradt belőle, lágy arcán földöntúli ragyogás, amikor megszólalt, hangja, mint az ezüstcsengettyű, oly fi-

noman csendült a kis erdőben. - Áldás békesség. Jó az Úr! Segíteni akarok neked kisfiú, mert tiszta a szíved - mondta mosolyogva, majd szépséges hóféhér szárnyait meglebegtette, szétár-

ta és felemelkedett a levegőbe. Azon nyomban magával vitte a fényességet. A kisfiú hosszasan bámult a jelenés után, ami egy pillanatig tartott csupán. Aztán a vihar hirtelen lecsendesedett és a hóesés elállt. A kis fenyő pedig ott feküdt lába előtt a hóban. Érdekes, nem emlékezett, mikor vágta ki. Már csak a szánhoz kellett kötöznie. Eltűnődött, álmotda vajon az angyalt vagy tényleg látta? Valóban itt járt, elhozta az Úr üzenetét? Amikor a fenyőért nyúlt, megpillantott valamit a zúzmarás ágakon, egy apró, nagyon fényes csillagot, mintha egyenesen az égből hullt volna a kis fácskára. Mégis itt járt az angyal, mosolygott boldogan a kisfiú. Kucsáját megigazította, ideje hazaindulni még sötétedés előtt és feldiszítani a karácsonyfát, mire megszületik a kis Jézus.



Burma

Várunk, várakozunk

Egész életünkben várunk valamire. Illetve amikor ideszületünk a Földre, akkor jó esetben ránk várnak. De az is lehet, hogy a lélek vár a csodálatos megszületésre és végül az a szerencsés, aki itt lehet egy kis ideig a létben, mondjuk röpké száz évig. Amúgy egész életünkben csak várunk, várakozunk. Először várjuk, hogy megetessenek, tisztába tegyenek, játszanak velünk, gügyögjenek nekünk. Az oviban azt, hogy jöjjenek értünk, az iskolában azt, hogy kicsengessenek és vége legyen az unalmas óráknak. Nagyon várjuk a bizonyítványosztást, mert utána következik a szünidő. Szeretnénk minél előbb kisiskolából nagyiskolává válni. Bizony izgatottan várjuk az érettségit, de az első randit még sokkal türelmetlenebbül. A felvételit lázas idegességgel, hogy vajon hova sikerül bejutnunk. Aztán a diplomaosztót. Majd várjuk, hogy végre történjen velünk valami, elkezdődjön az igazi nagybetűs. Tele tervekkel, reménnyel, tenni akarással. De mindenütt csak tülekedést tapasztalunk és azt, hogy velünk együtt még mennyien várnak folyton valamire. Miközben reménykedve várjuk az igazit, hátha megtaláljuk a nagyvilágban, megfelelő állásra vadászunk. Aztán rezignáltan várjuk

a munkanélküli segílyt, majd az átképzést. Még egy átképzés, már így is túlképeztek vagyunk. Holtsápadtan várunk az anyakönyvvezetőre, miközben kimondjuk a boldogító igent. Majd várjuk, hogy megoldódjon sürgető lakásproblémánk, aztán várunk az első gyerek megérkezésére. Majd várjuk, hogy kimondják a (boldogító) választ, miközben megfogadjuk, hogy soha többé! És még mindig várunk egy jobb korra, aztán a 33. munkahely után várjuk a leszázalékolási papírunkat. A kiskocsmában várjuk a hideg sörrünket, hogy végre valaki kihozza. Idegesen, zsidbadtan várunk az orvosra és megadással várjuk a szövettani eredményt. Ismét várunk a kezelésekre, mintha mindenki direkt most lenne beteg. Aztán már csak csendes megadással várjuk a megváltást. Utóljára már csak abban bízunk, hogy ugyanúgy, mint amikor ideérkeztünk a Földre, ha távozunk innen, majd ismét vár ránk valaki és végre jó kezekben leszünk. Csak nehogy csalódjunk kelljen és ott is mindenre és mindenre újból csak várni kelljen. De szerintem ott már igazán ráérünk kivárni... Végre megnyugodva könnyesre kacaghatjuk magunkat azon, hogy mi a jó fenét izgultunk és vártunk mi ott lenn annyit.

Burma

Karácsonyi hangulat

Valamikor őseink életmódja igazodott a természethez, az évszakokhoz. Amikor beköszöntött a hosszú, csendhezó tél, a nappalok megrövidültek, az emberek behúzódtak házaikba. Több időt töltöttek egymással, meséltek-énekeltek, többet beszélgettek, sokat elmélkedtek, előkerült a kártya, a sakk. Nem ismerték a depressziót. A lelassulás, a csend egyben előkészítette a megújulást. A hópelyhek alatt készülődött az új élet és várakozott csendesen.

A modern kultúrákban, mint a miénk is, sajnos a készülődés, ünnepvárás kimerül abban, hogy mindenki rohan a fényes áruházakban vásárolni, mert tárgyakkal próbálja meg kifejezni szeretetét. Nyomat sem lelmi az ősi befelé fordulásnak, elcsendesedésnek. Háborgó lélekkel, kimerülten ülünk a szépen terített asztalhoz, ahelyett, hogy megtisztítanánk lelkünket, hogy megújulva tovább tudjunk menni a vállalt ösvényen.

Csupán egyetlenegy napunk maradt az évben, ez a december 24-e. Figyeljük csak meg, ekkor valóban elcsendesednek a városok, az utcák elnéptelenednek, az egymást szerető emberek összszegyűlnek, áhítat költözik a szívekbe és várakozás. Bár csak ebből a szép érzésből maradna egy parányi a hétköznapiakra is.

Burma

Gondolatok a karácsonyról

Tulajdonképpen minek az ünnepe a karácsony? Látszólag egyszerű kérdés, sokan gondolhatják, felesleges is feltenni. Engem most az ünnep közeledtével mégis egyre gyakrabban foglalkoztat ez a gondolat.

A karácsony, a szerepet ünnepe - halljuk, olvassuk mindenütt. De valóban a békés, meghitt szeretet lengi körül ezeket a napokat? Sok helyen biztosan, de sok helyen amolyan látszat-szeretetet találunk. Elhívjuk a rokonokat, meglátogatjuk őket, néha talán kötelességből azokat is, akikre egész évben nem is gondoltunk. A szeretet ünnepe félre kellene tenni a haragot, ellenszenvet, és tiszta szívvel, ahogy a kis Jézus is tette, fordulni egymás felé. Ez bizony sokszor még családon belül sem sikerül, hát még a külvilágban! Milyen szép lenne, ha az ország karácsonyfája alatt mindenki - jobbról és balról - kezét nyújtana egymásnak, de végérvényesen!

A karácsony a családok ünnepe. Igen, a Szent Család ünnepe, ahová megérkezett a kis Jézus. Szülők, nagyszülők, gyerekek ünnepe, amiért összetartoznak, vannak egymásnak. És ha nincsenek? Mit ünnepel a magányos hajléktalan, akit nem fogad vissza a családja? Vagy a szüleit elvesztő gyerekek, a gyermeküket sirató szülők? Nekik biztosan nem a családról szól ez az ünnep.

A karácsony az ajándékozás ünnepe. Talán ez a megállapítás igaz leginkább napjaink karácsonyára. Legfontosabbnak tartjuk, hogy családuink minden tagjának a lehető legjobb, legszebb, legáhitottabb, leg...leg...leg... ajándékot vegyünk. Ezért rohagálunk, cipekedünk, idegeskedünk már hetekkel, sőt hónapokkal karácsony előtt. Csak a józan eszünk és a pénztárcánk szabhatja határt költekésünknél, de már kínálnak „Adventi hitelt” a bankok, így az anyagiak sem jelenthetnek problémát.

Mennyivel szebb, meghittebb, szeretettel telibb volt az az idő, amikor magunk szabta, varrta, barkácsolta ajándékokkal leptük meg egymást! Nem az érték számított, csak az, hogy ő készítette nekem, vagy én ügyeskedtem valamit a gyerekeknek. Akkor még összefonódott a szeretet, a család és az ajándékozás ünnepe.

A karácsony egy kicsit a hagyományok ünnepe is. Ilyenkor megkeressük édesanyánk, nagy-

anyánk mézes és beigli receptjét, még a birsalmasajttal is megpróbálkozunk. Lehet, hogy az eredmény nem lesz tökéletes, mint az elődöknél, de a lakást körülölgő hamisítatlan karácsonyi illatok elvarázsolják a családót. Elővesszük a régi porcelánt, a fehér damaszt-abroszt és a családunk elé hagyományos ünnepi ételeket teszünk az asztalra. Ez biztos siker, még a virtuális világban felnövő unokáink is díjazni fogják.

Nem beszéltem még a fenyőfáról! Pedig a karácsony a fenyő ünnepe is. Néhány évtizedig csak azt lehetett ünnepelni, minden más megközelítés kispolgári elhajlásnak minősült.

Az biztos, hogy az ünnep legfontosabb kelléke a fenyőfa, az örökzöld, ami az életet jelképezi. De szegény fenyőfák! Felnőnek, kivágják, megvesszük, feldíszítjük, ünnepeljük, aztán lehullik, vége fénykorában és kidobjuk. De hát az illata! Az nélkülözhetetlen a karácsony hangulatához. Bár most már lehet kapni műfenyőt, fenyőillatú sprayt, az mégsem pótolja az igazit.

Hát akkor minek az ünnepe is a karácsony? Valahogy úgy jártunk ezzel az ünneppel, mint egy kedves család a születésnapokkal. Mindenkiét megünnepelték igen egyszerű, meghitt keretek között, felidézve az ünnepelt előző évének fontosabb eseményeit. Az összejövetel csak az ünnepeltről szólt, míg egyszer aztán az egyik rokon beállított egy gyönyörű tortával. Ettől kezdték túlcitálni egymást tortaköltemények tekintetében, sőt már díjazták is a tortákat. Addig-addig, míg a nagy-papa 86. születésnapján a tortaversenyen teljesen megelégedettek az ünnepeltről, aki szomorúan, egymagában üldögélt szobájában.

Talán mi is így teszünk. Hatalmas tortaversennyé vált a karácsony, csillogással, drága ajándékokkal, és alig jut már eszünkbe az ünnep igazi lényege, a legnagyobb szeretet és a legdrágább ajándék, amit valaha az emberek kaptak, hiszen „Isten úgy szeretette a világot, hogy az ő egyszülött Fiát adta nekünk...”

Ünnepeljünk hát, megszületett a kis Jézus!

Mindegy minek nevezzük a karácsony ünnepét, az a fontos, hogy tiszta szívvel, szeretettel készüljünk testben és lélekben a csodálatos ünnepre.

P. Molnár Erzsi

Vigyáz ránk a Jóisten

Valamivel azért szebbnek gondoltam volna azt az eleve csúnyának várt születésnapot. Igaz, direkt el akartam sumákolni a kerek évfordulót. Mert hát mi abban a jó, ha valaki negyven éves lesz? Azon kívül, hogy még nem ötven, vagy hatvan. De mégiscsak abban reménykedtem, hogy most, talán végre egyenesbe kerülünk, kicsit szusszanhatunk, mi ketten, elhisszük, hogy nincs is annyira sok félivalónk a nagybetűs jövőtől, mint amennyire azt általában mi ketten gondolni szoktuk magunkról, meg a nagybetűs jövőről.

És akkor ott, a konyhaasztal mellett már majdnem felbontottam egy üveg francia pezsgőt, ami persze csak a jelképek szintjén lett volna francia pezsgő, (a bizakodás francia pezsgője), mert, ha jól emlékszem, igazából hosszúlépésekkel kísérgettem magunkat a megnyugvás ösvényei felé. De te akkor, a jelképes pezsgőpukkas előtt megmondtad, hogy van valami, ami nagyon nem kéne, hogy legyen.

Hirtelen nem tudtam eldönteni, hogy nem lenne-e akkor már mégiscsak jobb, ha inkább valakid lenne, mint egy valami, ami nagyon nem kéne, hogy legyen, főleg ott a testedben. Mert első hallásra ez egy nagyon rémületes valami volt. Őszintén szólva annyira megijedtem, hogy nem is mertem másra gondolni, mint hogy nem lehet nagy a baj. Hiszen vigyáz ránk a Jóisten.

Nem tudom, miért lettem ebben olyan biztos. De könnyen meg tudtam győzni magamat, hogy ez most csak egy próba a részéről. Nem mondom, elég kemény próba, nem éppen babra megy, hanem vérre, meg életre. De másra nem.

Mert - gondoltam - rád nem haragudhat a Jóisten. Azt neki is tudnia kell, hogy mi otthon, a srácok meg én, végtagok nélküli törpék vagyunk nélkülöd. Azt látnia kell, hogy szükségünk van valakire, aki utánozhatatlanul sóltan és kemény sós-ropogós süteményt tud készíteni, például. Kell nekünk, aki harcol a lakásban a - fejét rengetegfejű sárkányként felütő - kosz és rendtelenség ellen. És még azt is elviseli, ha ezért viccesen azt mondják rá, hogy ördög és pakol.

És azt is tudnia kell, hogy nekem is csak ő kell. Az a nő, akinek minden adódó alkalommal masszíroznom kell a lábujjait, cserébe ő akkor is elvisel, ha elviselhetetlen vagyok. Aki szenvedélyesen utálja a mérleget, de imádja az édességet. Meg még a turkálókat. Aki szombat esténként mindig felébreszthetetlenül elalszik, hiába borotválkozik meg a férje. De aki mégiscsak az egyetlen, akivel együtt lenne jó - még jobban - megöregedni.

Néhány nap telt el az ominózus születésnap után, és a próba elkezdődött. Azt mondták, már az csoda volt, hogy az az orvos ennyire idejében felfedezte azt a valamit. Aztán kiderült, hogy műtét kell. Te voltál a legbátrabb mindannyiunk közül. Te mosolyogtál, mi a hátad mögött nem annyira. Feltettek nagyon, de én tudtam, hogy vigyáz ránk a Jóisten. Az észrevevő orvos után utunkba került egy műtő orvost. A Jóisten persze úgy intézte, mintha az ismerősünk révén találtunk volna erre a dokira.

Aztán kiderült, hogy az a valami nagyon rossz helyen van. Mindenki azt gondolta, hogy orvosi bravúr volt, hogy sikerült a műtét. Én tudtam csak, hogy a Jóisten vigyázott rád.

De még nem volt vége. Két-három nap kellett az intenzíven, míg eldől, ki nyer. Nem is tudod elképzelni, mennyi barátok, aggódo ismerősök, esetleg jóakaró üzletfeled van. Mennyien voltak veled lélekben azokban a kemény napokban, mennyien szorítottak neked, persze mirajtunk kívül. Hagyjuk most már meg őket abban a hitükben, hogy nekik is óriási részük van benne, hogy végül te lettél a nyertes. Én úgyis tudom, hogy a Jóisten vigyázott rád.

Az emlékezetes születésnap óta eltelt néhány hónap. Azóta sem bontottunk francia pezsgőt, de hosszú lépésekkel egyszer talán eljutunk a megnyugvás ösvényeire. Az a gyanúm, hogy várnak még ránk kemény próbák. Nem babra menők, csak vérre és életre. Nagy baj bennünket már nem érhet. Hiszen tudjuk: vigyáz ránk a Jóisten. Meg benne és általa a barátok, ismerősök, üzletfelek, orvosok és persze mi. Akikről azért nem árt ha tudod, hátha a Jóisten gondviselése mellett azért ez is számít valamit: szeretünk téged.

Steinbach Zsolt

Naplórészletek a rendszerváltó év végéről

1989. december 10. vasárnap

Lapozgatom az Előre című romániai magyar újságot. Ceausescu öles fényképei és terjedelmes beszédei töltik meg az oldalakat. Lapozgattam már máskor is. Nem jelent újdonságot a tartalom, évtizedek óta ő a menő. Vastaggal szedve a hallgatóság reagálása: hosszan tartó zajos éljenzés, szünni nem akaró taps, Ceausescu - RKP, dicsőségünk, büszkeségünk, stb... De egy dolgot most fedeztem fel. Azt, hogy a nagy magnifikátor neve elválaszthatatlan. Egy, és oszthatatlan. Ahol úgy jött volna ki a sorvég, inkább megnyújtották az előző szót, és új sort kezdtek a vezér nevével. Majd megkérdem a Népújságnál a Nagyváradról áttelepült kollégánomet - Domokos Esztert -, hogy nem jelent-e valami kellemes trágárságot, a Ceausescu szócska valamelyik darabkája.

Mihály a király még él. Svájcban. Elvileg ő jogosult a román trónra (Mint a magyarra Habsburg Ottó.) Nikolae csak bitorolja, de nagyon. Hitvese miniszter, a fia pedig az ifjúsági szövetség titkára. Jó család. A szilveszteri számba szeretnék közzétenni egy fényképet - a titánról -, ilyen felirattal: Egy csak egy legény van talpon, a vidéken. Zsivkov, Honecker, Brezsnyev, Husak, Kádár a múlté. Ceasescu viszont a jelen - s ha sokáig nem történik semmi -, a jövő embere.

1989. december 11. hétfő

A fenyőfának 140 forint métere. Néhány éve még 23 volt. A legolcsóbb zsebnaptár 30 forint. Ezek korábban, egy tizesnél nem kerültek többé. Készülünk az évvégére, és az 1990-es esztendőre. Készülünk, aggodalmakkal tele. Vezetőink külföldre járnak, alamizsnáért. Majdcsak átvészeli valahogy ezt az átmeneti időszakot. A lakossági utazásokat korlátozzák. 50 dollárt adnak egy embernek. A hadsereget leépítik. A külföldi tőkét becsalogatják, mégis zuhanunk. Fura. Mi lett volna, ha nem vágunk bele az átalakításba? Lehet, hogy nem integrálódnánk ilyen széleseben Európába, de kétszer ennyit vásárolhatnánk - itthon - a fizetésünkért. Inkább ezt választanánk, ha a kettő - normális magyar polgárnak lenni, és normális világpolgárnak lenni -, együtt, mifelénk nem megy.

1989. december 12. kedd

Mikor Chaplin a filmjeivel milliókat keresett az USA-ban, a hasonló tehetségű magyar művészek itthon, kabát nélkül húzták ki a telet, tüdőbajjal kínlódtak, és boldogok voltak, ha betérhettek valamelyik kávéháza, egy kapucínere. A különbség ma is ilyen ordító, csak magasabb szinten. Miközben az amerikai írók utazgatnak, megtapasztalják a világot a sanghaji előkelő szállodáktól a legolcsóbb párizsi lebujojig, mi „hazai pályán” vegetálunk, képzelünk és álmodozunk. Nem tudom, hogy egyévi spórolt pénzből futná-e egy doboz marihuánás cigarettára.

Az összképhez hozzátartozik, hogy Chaplin üres zsebbel indult útnak a század elején, én pedig rendelkeztem némi „induló tőkével” a század közepén. A magyar legnagyobb akadály a magyar. Még mindig nem a menedzser szellem, hanem a „ki ha én nem” elv jellemzi honfiaink gondolkodásmódját. S mire keresztül könyörögjük vagy verekedjük magunkat egymáson, mire legyőzzük vagy megkerüljük egymást, elúsznak a lehetőségek.

Mikor Chaplin a filmjeivel milliókat keresett az USA-ban, Lenin a nagy október véghezvitelén fáradozott -, nem is akármilyen eredménnyel.

1989. december 13. szerda

Megpróbálok nem a politikáról írni. Bár ez mostanság olyan válalkozás, mintha valaki a csatátéren, el akarná hessegetni magától a háborús gondolatokat. Mindenütt mindenki, a maga és az ország helyzetéért aggódik. Buszon, munkahelyen, családban, lehetetlen lehetőségeinket taglalják. Kísért a munkanélküliség árnya.

Megpróbálok nem a politikáról írni. Viki lányunknak vettünk egy százforintos ajándékot karácsonyra. Nehezen adtam ki most ezt a százaszt. Szombaton sajtóbál lesz; nem megyünk. 200 ruppó lenne a beugró, fejenként. Kell a pénz fűtőolajra: 8 forint literje. Hát így állunk most mi, a szellem munkásai.

Megpróbálok nem a politikáról írni. Anyám lakása megvehető. Persze ahogy ez nálunk szokás, még egy kis ez, még egy kis az befizetendő. Egy kis okmánybélyeg, egy kis ügyintézési díj, egy kis kezelési költség. De mindenképpen jól járunk. Eladhatjuk ötször annyért. Talán a jövő év, lakásproblémánk megoldását hozza. Igen jól tudunk időzíteni. Bútort '87-'88 fordulóján vettünk, mikor bevezették az áfát, a legnagyobb áremelések és áruhiány idején. Lakást jövőre az infláció mélypontján szerzünk.

Megpróbálok nem a politikáról írni. Fáj a bal felső szemfogam. Nyáron betömték, de tovább rohad. Belülről. Vajon hova hordja, hol használja fel a szervezet ezeket a csontanyagokat? Megcsinál-tassam vagy ne avatkozzak belém?

1989. december 14. csütörtök

Kolbászt töltöttünk. Pontosabban, mire hazaértem, az após meg az anyós megcsinált mindent. Tíz kiló darált húsból 14 pár kolbász és két szalámi lett. Kár, hogy nem láttam a massa keverését; elles-tem volna a fortélyokat.

Busát is pucoltunk. A nejem, Erzsike vette, 35-ért. Pikkelyezni már pikkelyeztem a katonaságnál, de az aprítás, lefejezés nem egy nekem való mulatság. Ezek a halak olyan szívósak, hogy még kibelezve is csapkodnak. Mennyi foglalatosság van, amit egy ifjú házaspárnak meg kell tanulni, a veteményezéstől a gyereknevelésig! (Meddig ifjú egy házaspár?)

1989. december 15. péntek

Meghalt Szaharov. Az idejé bő termés, bőséges lombhullatást eredményezett. Nagy koponya volt. Természetesen száműzték. Gorkij-ba. Az a rend nem tűrte az okosokat, csak az okoskodókat.

Hétfőn ülésezni kezd a parlament. Válsághelyzet van. Ha nem fogadják el az 1990-re szóló költségvetését, a kormány lemond. Az előterjesztés igen népszerűtlen elemeket is tartalmaz. Főleg a lakásrendelkezések nyomasztók. De megpróbálják átsajtolni a képviselőházon. A lakáskonceptió a költségvetés része, ha leszavazzák, nem lesz világbanki hitel, csőd, fizetési képtelenség, jegyrendszer várható. A hátralévő két napban még megpróbálják finomítani, átdolgozni, véglegesíteni ezt a költségvetési fejezetet. Mulatságos. Húsz éve óriási probléma a lakáshelyzet, s most, pénteken kijelentik, hogy hétfőre megoldják.

A másik mulatságos téma, hogy a 3%-os lakáshiteleket, visszamenőleg kamatemelésnek vagy valamiféle plusz adózásnak akarják alávetni. Ez egyszerűen szerződésesség. Megállapodtak a fiatalok és a pénzintézetek egy-öt-tíz évvel ezelőtt valamiben, s most másra „kötelezik” a szerződő felek egyikét. Zúros időszak következik. De majd a hazánkban vendégszereplő Kohl kancellár kihúzza benünket a csávából. Hisz mi engedjük ki elsőként az NDK menekülteket!

1989. december 16. szombat

Délben +24 fok volt. Felborultak az évszakok. Nekem jó. Szeretem a meleget. De a föld órára vár. Holnapra is ugyanilyen időt ígér, a tévedhetetlen meteorológiai intézet. Apósom füstöli a kolbászat. Sose volt még egyszerre 14 pár kolbászom. Érzem a gazdagságot. Bizom a kibontakozásban.

1989. december 17. vasárnap

Itt járt Jehova két tanúja. Az egyik - a colosabbik - lefejelte a csillárt. Szabódott, hogy megfizeti. Szabódtam, hogy nem kell, mi is úgy kaptuk. Nem engedtek: jóváteszik, egy hét múlva újra eljönnek.

Vallásuk alapkönyve a Biblia. (Mint vagy harminc másik, kisebb-nagyobb felekezetnek, szektának. Nemcsak a pártok, az egyházak is szaporodnak.) Bizonyos írásokat elfogadnak, másokat apokrif-nek tartanak, bizonyos részleteket kiemelnek, másokat másként értelmeznek a szent könyvben. És persze egyedül a maguk hitét tartják üdvözítőnek. Nyitott vagyok mindenféle világnézet iránt, hátha megtalálom a rám szabottat. Hagytak itt irodalmat is: egy sajtósági evolúciós könyvecskét. Majd át tanulmányozom.

Ha másban nem, abban biztosan igazuk van, hogy a hitet hirdetni kell. Az evangéliumot el kell vinni az emberek közé. A történelmi egyházak legtöbb tokás papja annyi „missziós” tevékenységet vállal, hogy mise előtt kinyitja, mise után bezárja a templomajtót. Mintha Jézus házat bérelt volna Jeruzsálemben, hogy fogadóórákat tarthasson az érdeklődőknek.

1989. december 18. hétfő

Tökés László, temesvári lelkész. El akarják távolítani a románok, mert szólni mert az embertelenségek ellen. Hírek szerint házat élő lánc védi, nem tudták elvinni a secusok. Néhányszor behajtottak gépjárművekkel a tömegbe, aztán lövöldözésekre, tüntetésekre, a karhatalom és harci helikopterek bevonására is sor került.

A tudósítások bizonytalanok, pontatlanok, de ha azt veszem, hogy a brassói zavargásokról semmi sem jutott el hozzánk, itt pedig már az első óvatos becslések is százas nagyságrendben emlegetnek sebesülteket, halottakat, meg merem kockáztatni, hogy ezren is odaveszthettek. (Brassóban, két éve kétszáz áldozat volt.)

Tökéséket állítólag elhurcolták, megverték, állapotos felesége elvetélt. Azt hiszem, ezzel az eseménnyel megkezdődött a visszaszámolás. Nem a romániai kisebbségeknek, hanem a titánnak. Kár, hogy ennyi ember életébe – és ami „érdekes”: román ember életébe! – kerül az eltávolítása. Foggal-körömmel kapaszkodik a vén ordas. Szerintem, ha a saját népe kezébe kerülne, szétcincálnák. Az egészen a legriasztóbb: román katonák, román asszonyokat és gyerekeket lő le. Egy agybajos hülye miatt, aki nem lát tovább saját bűvkörénél.

Most már csak azon kell izgulni, hogy haláltusája, „hattyúdala”, nehogy rezonanciát keltsen a román határokon túl is! Nehogy létrejöjjön Ceausescu dédelgetett álma, a hármasszövetség (Észak-Korea, Kína, Románia). Az nem lehet! A józan gondolkodású emberek végzetes hibája, hogy feltételezik: a gigantomániás örültek ismerik a lehetetlen fogalmát. Hogy megtorpannak, ha valami törvénytelen, erkölcstelen, embertelen. Pedig a diktátort semmi nem állíthatja meg, főleg, ha a hatalomszerzés, -vesztés a tét. Kiváltságai nélkül a társadalom mélyére süllyed, egy részeges, kötekedő dokkmunkás lesz, mert képtelen bárkihez, bármihez alkalmazkodni. Minél kevésbé tud valaki magán uralkodni, annál inkább szeret(ne) másokon.

1989. december 19. kedd

Hazafi kérte a felmentését a Népújság főszerkesztő-helyettesi posztról. Az eseményről K-né számolt be, a hétfői rendes, 9 órai értekezleten. – Beigazolódott kérésének jogossága – mondta –, mert kórházba került, nagy valószínűséggel infarktust kapott.

Ez volna az újságírói pálya kulminációs pontja?

1989. december 20. szerda

Eljutottam odáig, hogy megjelenik néhány versem a Népújságban. Gügye kis rigmusok ezek, karácsonyi, szilveszteri szellemességek. Alázatosan adtam le őket megjelenésre, és tudom, hogy az év végi számok legkedveltebb, legemlegettebb szösszenetei lesznek. Sajnos a lapvezetésnek nincs füle az ilyesmihez, de majd olvasói reagálások nyomán újra átnézik az „anyagot”, s akkor már nekik is tetszeni fog.

1989. december 21. csütörtök

Immár leáldozóban Ceau elvtárs napja. A nemzetiségi zavargások országos demonstrációvá dagadtak. Tüntetnek és lőnek Bukarestben is. Román irtja a románát. Temesvár, Arad, Marosvásárhely, és

még jó pár kisebb-nagyobb település lázong. Több ország felfüggesztette kapcsolatát Romániával, több párt az RKP-val. Sokan visszahívták bukaresti nagykövetségüket, több ezer halottról tudósítanak japán, jugoszláv, osztrák, szovjet hírügynökségek, csak a román tömegkommunikációs eszközök némák. Mikor Bukarestben a nagy conducator ellen fordult a tömeg, a rádió és a tévé is megszakította adását, és zenét sugárzott, míg „helyre nem állt a rend”. Izgatottan figyeljük a fejleményeket; Románián a világ szeme. A magam részéről nem sok esélyt adok a békés átmenetnek; arra meg semmi esély sincs, hogy ne legyen átmenet.

1989. december 22. péntek

Ez a nap jövőre talán, már piros betűs ünnep lesz Romániában. A diktátor otthagya a magas méltóságot, és olajra lépett. Hitvesével és sleppjével egyetemben. Azt mondják, Teheránba menekült. Azt mondják, Pekingbe menekült. Azt mondják, menekülés közben elfogták, s még Romániában van. Zavaros a kép. A hadsereg átállt a néphez. Elfoglalták a tévét, a rádiót, a postát. Százazres tömeg a bukaresti Köztársaság téren. Néha lőnek, néha skandálnak. Ha ezt a sok évet kibírták éhezve, mondják, még néhány órát kibírhatnak étlen-szomjan, amíg idehozzák. Nem mozdulnak. Az asszonyt is! Az asszonyt is! Kibálnak, tüzet oltanak, lövöldöznek. Kiváncsi lennék, mit vitt magával Ceausescu az ország javaiból! Pezsgőt bontottunk a nagy esemény örömeire.

Egy pesti rádióamatőr vette egy temesvári rádióamatőr adását. 4600 halottról beszélt az illető. Mennyi lesz a „végeredmény”? Hányan esnek áldozatul, e fenomenális házaspár dilijének? Tegnap még Elena, a nagy kandidátus a pártház erkélyén tapsolt szeretett férjének. Csodás bunda volt a hölgyön. Hogy mer így e szenvedő, kizsigerelt nép elé állni? Pompában, a rongyosok elé? Jólakottan az éhezők – a miatta éhezők – elé? Az idén rettenetes és boldog karácsony vár Romániára. A határokat megnyitották. Segélyszállítmányokat indít a fél világ. Kötszer, gyógyszer, tápszer, a teherautókon. Románul tudó sofőröket keresnek, orvosokat, ápolókat. Nehéz, életveszélyes az út. Fegyveres hordák portyáznak, a vizet megmérgezték, fosztogatnak, teljes a káosz.

1989. december 23. szombat

Először a hadsereg állt át a néphez. Aztán a securitáté egyes csapatai. De jó páran maradtak még a „sötét oldalon”, sőt Bukarest környékén líbiai, szíriai terrorista osztagokat is bevetettek. Ma is több ezer ember halt meg. Közük két magyar sofőr, akik segélyszállítmányokat vittek. Egész nap a híreken csüngünk. Ceausescut elfogták, nem fogták el, menekül, megvan. Bizonytalanság. Gorbacsov Bukarestben lévő szovjet állampolgárokért aggódik, javasolja, hogy hívják össze a Varsói Szerződés Tanácskozó Testületét holnap, s beszéljék meg, mit tehetnek. Temesvárról kihantolt tömegsírok felvételeit hozták haza a magyar tévések. Megcsonkított emberek, kisgyermek estek áldozatul a tombolásnak.

Meghívtuk ebédre Domokos Esztert és fiát, Tamást. (Ők is erdélyi menekültek.) Sárházunkban vendégül láttuk a még sárházzal sem bírókat. Megérkeztek. Mindketten részegesek voltak. Tamás ülvölve fordította a román rádió adását, aztán dalra fakadt. Az ideiglenes kormány névsorának beolvasásakor apósom meg mert szólalni. A húszéves Tamás ráförmedt a hatvanéves öregre: – Hallgass ember, ez most történelem!

1989. december 24. vasárnap

Szenteste. Romániában még lőnek. A tudósítások sorában felbukkant egy, amit szolnoki riporterismerősöm, Hortobágyi Zoli csempészett át Marosvásárhelyről, videokazettán. A felvételen Sütő András beszél a néphez, két nyelven. Megbékélésre, nyugalomra int. Idős ember, lelkesen szónokol, kapkodja a levegőt, féltetni kell. A harcok már nem olyan hevesek. Csak néhány nagyvárosban röp-ködnek a skulók. (Bukarest, Brassó, Temesvár.) Délben kihirdették a fegyverszünetet. Persze egyeseknek, akiknek a karácsony se szent, nem hiszem, hogy különösebb lelki vívódást jelent a felhívás meg-

szegése Már legalább 20 ezer ember meghalt. Van, aki 1 millióra becsüli a Ceau-rendszer áldozatainak számát, a diktátor tündöklésének 24 éve alatt.

Az elnöki palota alatt 9 emelet mély kazamatarendszer húzódik. Senki sem ismeri a labirintust. Kérlek, hogy jelentkezzenek a tervezők, mert sok secus bujkál még ott. (Szerintem a nagy titán gondoskodott arról – mint a középkori kényurak –, hogy ne szívároghassanak ki az információk...) A zsoldosokról, még mindig nem derült ki, kicsodák. Szír, palesztin, líbiai terroristákról szólnak a meg nem erősített hírek. Nem valószínű, hogy külföldről érkeztek, inkább egy titkos – még most sem ismert – romániai kiképzőbázisról.

Találtak egy fényképalbumot, melyben Nikoleu, Elena és a kis Niku meghitt családi pillanatait örökítették meg. Dúsan terített asztalok, sétahajózás saját jachtal, saját tavon stb.. Egy kisemmizett országban! Az emberek beszolgáltattak, a frenetikus vezér és rokonsága pedig dözsölt, és ga(rá)zdálkodott a köz javaival.

1989. december 25. hétfő

A Ceausescu házaspárt golyó általi halálra ítélték, az ítéletet végrehajtották. Hogy a hír igaz-e, vagy csak egy ötletes sakkhúzás, nem tudni. Tény, hogy sok terrorista különítményt készíthet a fegyverleteltre. De lesznek mindhalálig küzdők is, ami további ártatlan áldozatokat követel. Egy repülőteret például 12 zsoldos három napig tartott. Tíz meghalt, kettő megsérült; mind arabok voltak. Ezért húzódik még a harc. Ezek a mindenre elszánt kommandók jól felszereltek, tökéletesen kiképzettek és fantasztikusan fanatikusak. Egész életükben a gyilkolást gyakorolták. Kiméretlenek, még önmagukkal szemben is. Nemzetközi légió. Palesztin, szíriai, líbiai, észak-koreai halottakról, sebesültekről számol be a sajtó.

Olajkályhát szereltem. Karácsonyi foglalatosság. Eltelt már egy-két ünnepem ily' módon. Most ugrásszerűen megnőtt a komfortérzetünk. Kicséréltem a kisszobában füstölő, öreg tákolmányt egy majdnem újra. Itt dekkolásunk három éve alatt, három fűtött helységünkben, kilenc kályhát üzemeltettem be eddig.

1989. december 26. kedd

Nicoleu és Elena már az örök vadászmezőkről szemléli a harcok folytatását. Néhány agyahagyott szecuritate-csapat még kitart. Eseménydús év ez a '89-es! A lejegelt szocialista tábor háza táján, az elmúlt 40 esztendő alatt nem történt annyi minden, mint az idén.

Vittünk mi is a plébániára két csomagot, az erdélyiek megsegítésére. Gyermek- és felnőtttruhát. Ezt adhattuk. Mások élelmet hoztak. Zsirt, vaj, kenyeret, lekvárt, tésztát, babot, cukrot, rizst. Teherautó számra szállítják Szegedre az adományokat. Ott konvojokat szerveznek, s így biztonságosabban átjut és célba ér a cucc.

Szórványos lövöldözések továbbra is vannak. Az új kormány alakulgat. A helyzet kaotikus, de biztató. Vezér nélkül a régi „rend” visszaállítása lehetetlen. A secusok előtt ilyen utak állnak: menekülés a Fekete-tenger felé, börtön, öngyilkosság, vagy harc, mindhalál.

1989. december 27. szerda

Olyan időzítéssel születtem, hogy mindenütt belekóstoltam az ocsmány és primitív előzményekbe, aztán szép szolidan lefarigcsáltam, a rettenthetetlenek hitt sziklát, és kellemes környezetet alakítottam ki – másoknak. Általában akkor álltam tovább, amikor minden a helyére került, amikor már jó hangulat volt a diákközösségben, a körletben, a munkahelyen.

Középiskolába kerülésemkor, még kokizták a felsőbb évesek a kisebbeket, ágyaztattak, cipőt pucoltattak velük. A seregben teljhatalmú úr volt az öregkatoná, a kopasz fölött; használhatta a tenyerét hamutálcának, a hátán zsugázhatott, vagy felnyalathatta vele a buidit. De a pályakezdő mérnökkel, pályakezdő újságíróval is ott babráltak ki a tapasztaltabb „kollégák”, ahol csak tudtak. Na, én szakítottam a „konvenciókkal”, amint kinőttem a zöldfülűségből, mindennél megmutattam, hogyan kell kultúremler módjára fogadni az újonnan érkezőket. Nem továbbadni a kapott pofonokat! Sok ma-

gasztos haspók méltóztatott kiszállni az etetőszékből, ha „csínytevésből” a képébe rőfögtem. De igazi örömet nem a kisistenek lerángatása, hanem a kisemberi méltóság rehabilitálása okozott.

1989. december 28. csütörtök

Lesz néhány poénos versem a szilveszteri Népújságban. Kellene egy agilis menedzser, hogy egy csokorra való megjelenhessen belőlük, könyv alakban is. Csakhogy manapság a jóra való menedzserek ugyanúgy vegetálnak, mint én, a rosszra való pedig a pornóban és a horrorban látják a bizniszt, mióta nagyobb a „szabadság”. Nem az a baj, hogy ilyen üzletemberek vannak, hanem az, hogy – egyelőre – másnyelven nincsenek. A kelet-európai pocsolják felpiszkálása után, a könnyű fajsúlyú szemét, és a dögnehéz iszap, szinte azonnal a helyére került, a közbenső konglomerátum, a tulajdonképpeni vízi világ azonban még sokáig rendeződik, örvénylik, kavargó. Tiszta fizika.

1989. december 29. péntek

Kezdek beletörödni abba, hogy csak egy láncszem, egy lépcsőfok, egy fejlődési szint vagyok. Egy hajtás a családfán. Apámat, gyökértelenül sodorta erre-arra Európában, a gazdaságpolitikai széljárás. Megkapaszkodott a magyar talajban. Az én dolgom a gyökéret megerősítése, a törzsfeljesztés, ágnövesztés. Bár virágozni, pompázni szeretnék, pillanatnyilag a megmaradás, és a terebélyesedés a feladat. Minden energiámmal azon vagyok, hogy átmentsem magunkat, családjunkat, a szűk esztendőnkön. Hétköznapi munkában, hétköznapi közegben nem tudok kitűnni, s ettől szenvedek. De vállalnom kell. Készülök a színrelépésemre. Remélem, megérem az „én időmet”!

1989. december 30. szombat

Teremtették a világot, vagy evolúció során jött létre? E kérdést felesleges a jehovák által itt hagyott könyvecské. Az világlik ki belőle, hogy átmeneti formák nem léteztek. Konkrét, egyértelmű bizonyító lelet nincs a darvini állításra, miszerint az élőlények egyik csoportjából kialakult a másik (hal – kételtű – hulló – madár – emlős – ember). Más könyvek, más állítanak: partra mászott hal, gyíkmadár, majomember. De ezek meglehetősen ingatag pillérek – sovány, kézzel fogható adalékkal –, egy ilyen horderejű elmélet alátámasztásához. Másról szól a közetbe írt mese. Nagyon úgy néz ki, hogy a fejlődés nem szakadatlan átmenetkből állt, hanem ritmikus, szakaszos volt. Egyszer csak megjelentek és elszaporodtak a rovarok, egyszer csak megjelentek és elszaporodtak a madarak, egyszer csak megjelentek és elszaporodtak az emberek. Korábbi rétegekben nyomuk sincs – előfutáraiknak sem –, aztán feltűnnek csöstül. Érkeztek, vagy itt helyben „termelődték” ki? Úgy tűnik, a külső behatással mindenképpen számolni kell. Úgy tűnik, az evolúció Isten fejében zajlott. Mikor látá, hogy jó, kigondolta és megalkotta a következő fajt..

1989. december 31. vasárnap

Olyan nap, mint a többi. Itthon maradtunk, tévézünk. A műsor silány. Antal Imre botladozik egy létrával. Túlzásba viszi. Árkus felvonultat néhány meztelen nőt. Öt éve még nagy szám volt. Most már valami plusz is kéne: hasbeszélő szüzek lopótökös tánca, vagy ilyesmi. Házaspárbaj: ismert színészpárok bohóckodnak. Ők se szórakoznak jól, mi se. Roppant belterjes a kacagató klub. Folyton ugyanazok a szokott-kopott arcok sajátítják ki a képernyőt. Miközben a világ megújult, és a demokratikus átmenet ontja a humor-alapanyagot.

Na majd én feljegyzem a komikus társadalmi-gazdasági tréfákat! Lesz miből merítenem. A víztaszító törölközők, a hőre lágyuló kályhák és a cseppmentes könnyek korszakában, néha büslakodik, néha káromkodik, de sosem unatkozik az ember.

Hát akkor BÜÉK! Útott az óram. (Éjfél.) Úgy döntöttem – saját hatáskörömben –, hogy elkezdem a kilencvenes éveket.

Karácsonyi történet

Dáviddal és Ákoskával már délután sem lehetett bírni. Mint ha az ördög bújt volna beléjük. Pedig pont fordítva kellett volna lennie, hisz nem ördög, hanem angyal érkezésére várt a család. Szenteste volt. Anya már többször rájuk rivallt, hogy ne szaladgáljanak a nappaliban az ünnepi asztal körül, de a két fiú - a negyedikes Dávid és a két évvel fiatalabb kisöccse - sehogyan sem bírták visszafogni féktelen jókedvüket. Ez persze érthető volt azok után, hogy a kopogós helyett, locsogásra sikerült tél nem kínált semmi mozgási lehetőséget odakint, sőt, mióta, pár napja véget ért az iskola, a szitaló esőbe még az utcára sem engedték ki őket. Ami mellé, könyveljük el őszintén, hogy mikor nem legyenek a gyerekek izgatottak, ha nem épp karácsony este? Mindezt tetézte még az amúgy sem túl nagy lakás, ünnepi díszbe kényszerített, otthontalan rendje, ami tilalomfák erdejévé változtatta a máskor kényelmes nappalit. Lekevert a védőszőnyeg a drága perzsáról, még a szobacipők is kint sorakoztak az előszobában, semmihez se lehetett hozzányúlni, a feldíszített bútorok és sarkosan helyére rakott székek szögletes rendje pedig használhatatlan élettérre változtatta a két fiú számára a szobát. A nagyszülőket várták. „Ne bántsod, ne nyúlj hozzá, hagyjátok békén, bírjátok már ki estig!” - hallatszott foly-

ton anyától, aki az ünnepi asztal díszítette. A vitrin legfelső polcáról már lekerültek a metszett kristálypoharak, melléjük a ritkán használt herendi étkezészet, az asztal közepén gyönyörű karácsonyi dekoráció állt, és a drága külföldi pezsgő is, amit apa, közelgő névnapjára, a munkatársaitól kapott, szintén az asztalon volt már. Az inycsiklandó halászlé pedig, ami idáig, bográcsban, az udvarban rotyogott, egy izléses jénai tálban, apa remekműveként, épp akkor érkezett a lakásba. És máris csörrent a telefon, a nagyiek voltak, jelezvén, hogy lekanyarodtak a főútról, hogy öt perc múlva ott vannak.

Ekkor történt a baj. Ákos ugyanis mondott, sőt mutatott valami - szerinte - tréfásat Dávidnak, amin az vérgigéződt, és amit azonnal megtorlandónak tartott. És kezdődött volna újra a futás az asztal körül. Mondom, kezdődött volna. Mert Ákos futtában megbotlott a perzsaszőnyeg sarkában és estében elkapta az ünnepi asztal, damaszt terítőjének a sarkát, amit egyetlen mozdulattal a földre rántott. Az összes rajta lévővel együtt! A gőzölgő halászlé hangos toccsanással landolt a földön, tésztaival nyomban pirosfehérre festve, az arannyal átszótt, vajszerű perzsaszőnyeg tarka mintázatát, a kristálypoharaknak legalább a fele összetört, a pezsgősüveg, halászlében

hemperegve gurult a szekrény alá, a gyönyörű karácsonyi dekoráció pedig, mint egy törött árcocú vitorlás hajó, vesztett tengeri ütközet után, féloldalra fordulva feküdt a moslékká változott ünnepi vacsorában.

Anya sírógörcsöt kapott. Nyúszítva rohant a fürdőszobába, onnan bömbölte: odavan a karácsonyunk! Odavan minden! A két gyerek sírásra görbült szájával, mozdulatlanra dermedve állt a lecsupaszított asztal mellett. De csak egy pillanatig. Mert a vészjeleket vett édesapa, aki épp az üres bográcsot vitte ki, néhány ugrással a szobában termett, és a két, most már ordító gyereket, a fülénél fogva rángatta ki az udvarba. „Ezt a karácsonyt míg éltek, megemelegetitek!” - üvöltötte - és kirántott egy virágkarót az udvari rózsák közül. És lendült a bot, amikor a kapu felől egy csendes, de határozott hang hallatszott.

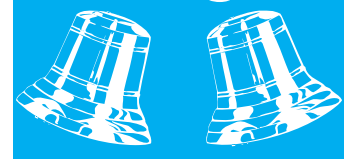
- Ne bántsa a gyerekeket!

A férfi indulatosan, de meglepetten fordult hátra, összeszorított öklében a fenytőésszközzel. Az alacsony sövénykerítésen túl egy szelíd arcú, szakálás férfi állt, valami furcsa ruhában, hajadonfótt. Apának átvillant az agyán, ezt az arcot már látta valahol.

- Ki maga? - mordult hátra. - Mit akar?!

- Én Jézus vagyok - mondta csendesesen az idegen. - Bocsánat, hogy zavarok, de úgy tud-

Harangszó



tam, ma este engem várnak. Most születtem a világra, hogy újra megváltsam azt. A békét hozom - mondta - és már jött is befelé.

Apa akart valamit mondani, de hirtelenjében nem jött ki hang a torkán.

- Ne bántsa a fiúkat - állt meg előtte az idegen - magamra vállalom a bűnüket. Engemet üssön.

Az elképedt férfi később megesküdött mindenre, ami szent, hogy így volt, mert a látomás csak pár pillanatig tartott. Utána azonnal már mosolygós apját, a gyerekek nagyapját látta maga előtt.

- Bocs hogy késtünk egy kicsit - szuszogott befelé a kisöreg, miközben a mama is kiszaladott kifelé az autóból - de beugrotunk a húgodékhoz is a szomszédba. Épp halat főznek. Azt üzenik, ha van kedvetek, menjetek, vagyis menjünk át együtt. Egy vendéget vártak, aki hirtelen és váratlanul lemondta a vacsorát.

- Tudom - dühnyögte önkéntelenül maga elé a fia - nálunk már itt járt... **ka**

Márton-nap a Wosinskyban

Már hetek óta nagy lelkesedéssel készültünk a gyerekekkel november 9-ére, mert ekkorra szerveztük meg a tradicionális ünnepünket. Az alsó tagozatban ugyanis hagyományá vált, hogy két évente megemlékezünk a Márton püspökről elnevezett napról. Ennek keretében színvonalas programot állítottunk össze.

Kora délután családi hangulatú műsoron vettünk részt diákjainkkal, ami Bucher Erika német nemzetiségi nyelvtanár köszöntőjével kezdődött. Eztán a színjátszó szakkörösök sikeres műsorát tekinthettük meg, amely stílusosan egy Márton naphoz kapcsolódó, Lúdas Matyi egyik jelenetét mutatta be, amelynek felkészítője Csongrádi Henriette volt. A műsor zárásaként Sipos Judit református lel-

kész beszélgetett a gyerekekkel a nap legendáiról, szokásairól, jelentőségeiről.

A program folytatásában az 1. és 2. évfolyamosok Márton nappal kapcsolatos játékos feladatokat oldottak meg osztálykeret-

ben, míg a 3. és 4. évfolyamos tanulók különböző állomáson adtak számot az ünnepel kapcsolatos tudásukról. Így részt vehettek libakeresésben, lekvárkóstolásban, megismerkedhettek a mőzsi és sárközi népviselettel,



megtanulhattak rövid német dalokat és bővíthették ismereteik körét Márton püspök életével kapcsolatosan is.

A változatos és sokszínű megemléktetések után elérkeztünk az uzsonnaidőhöz. Márton napi lakomázás következett: a libazsíros kenyér és meleg tea, amit a szülők készítettek a gyerekeknek.

Beesteledett, mindnyájunk örömeire elállt az eső, így következtetett a várva várt esemény, a lámpás felvonulás. Erre már hetek óta készültünk, előre elkészítettük a szebbnél szebb, színebbnél színesebb lámpásokat. Nagy élmény volt meggyújtani a benne megbúvó mécseseket, amelyek a felvonulás során gyönyörűen világítottak, tündököltek.

Bátran elmondhatjuk, hogy nagyon színvonalas és eseménydús napot tudhatunk magunk mögött, ahol mindenki jól érezte magát. **B. A.**

Ezüstkoszorús mesteravatás

Nyolcvanöt éves lett a tolnai Schaller szódásüzem

Nem mindennapi megtiszteltetésben volt része Schaller József tolnai vállalkozónak, aki 2007. november 22-én, a Budapesti Vársárcsarnokban tartott országos szakmai ünnepi ülésen és értekezleten, ezüstkoszorús mesteri oklevelet vehetett át.

És nem véletlenül. Hisz a harmadik, sőt lassan a negyedik generációjához ért szódáscsalád vállalkozása, ami 1922-ben alakult, még ma is ugyanabban a házban, a tolnai Magaspart utcában üzemel. És ezzel a második legidősebb szikvízüzem Magyarországon, ami a megalakulásától jogfolyamatos. Ebből Schaller József - legalábbis hivatalosan - huszonöt évet mondhat magának, de közelebb vagyunk az igazsághoz, ha azt mondjuk, ötvenhárom évvel ezelőtt, ide született bele.

Beszélgetésünk során, az asztal körül ülő családtagok korban majd egy évszázadot ölelnek fel, hiszen nem csak a kitüntetett, hanem annak egy híján kilencven éves édesanyja is köztünk foglal helyet, szemben a mester fiával, és menyével, akin nyomban látszik, hogy már a reménybeli ötödik generációt is képviseli. Január elején szül majd. A múlttól beszélgetünk.

A nyolcvanöt éves üzem - mint megtudom - időrendben a har-



madik volt Tolnában, két rövid életű próbálkozás után. Az első egy Ganczer nevű kisiparos nevéhez fűződik, utána következtek a Müller Hugóék - az ő gépeiket vette meg a Schaller család - hogy aztán helyben is népszerűvé téve ezt a terméket, sorra alakuljon még jó pár helyi szódagyár.

- A többi régi szódás nevét őrzi még a szakmai emlékezet?

- Igen. Szódás üzemük volt még ebben az időben a Wiedemannéknak, a Vasséknak, de saját felhasználáson túl adott el még szódát a Schaffler és a Hága kocsmák is. E régiék közül azonban mára már csak miénk maradt.

- Vajon miért?

- Mert amit nem tett tönkre a háború, azt elvitte az államosítás.

Ezekbe mi is majdnem belebukunk. Apánk is majdnem három évig volt fogságban - idézi fel a múltat az ezüstkoszorús mester - de hazajövele után sem sokáig örülhetett a szabadságnak, mert nem sokra rá, államosították az üzemet. Az összes berendezést leszerelték, és az akkori Brucker-malomba vitték, ahol a saját gépeinken lettünk alkalmazottak. Jó pár éven át. Apám, az én születésem napján, 1954. október 29-én kapta vissza az ipart.

- Hogy miként emlékszem vissza erre a múltra? - tűnődik el a nagymama. - Bizony nem sok vasárnapi ebéd volt akkoriban, amitől ne kellett volna felállni, hogy legalább egy üveg szódát ne adjunk valakinek. Nyitva tartás csak papíron létezett. Harc folyt a kun-

csaftokért. És a gépesítés is alapfokú volt. A szénsav ebben az időben még hajón jött Pestről, a szoda nagy részét pedig lovas kocsival terítették.

- Hány kocsist ért meg a vállalkozás?

- Négyet. Kezdetben volt a Szűcs Feri bácsi, majd a Breier Józsi bácsi, aztán a Csende Imre végül a Rábóczky Andor.

- Ez utóbbi alakját már én is fel tudom idézni - mondom én. - Nem egy szürke mura ló húzta abban az időben szódás kocsit?

- De, a Laci! - csillan fel a család szeme. - Ez a ló évtizedekig szolgálta a családot - mondja Schaller néni - minden szódás kuncsaft házát ismerte Tolnában. És a kocsmákat is - teszi hozzá mosolyogva. - Istenem, de sokszor jöttek be a népek, hogy az Andor megint be van rúgva a kocsin, hogy menjek utánuk! De ha nem mentem, a Laci akkor is hazatalált.

- A hetvenes években váltottunk át az autóra - veszi át a szót a fia. - De a lovat nem adtuk el. Apám nem engedte. Azt mondta, ez a ló családtag már ennyi évtized szolgálhat után. Élete végéig itt fog maradni! És maradt is. Mindnyájan sírtunk, amikor kivitte a daru...

- A jövő? Kilenc településen vagyunk ott pillanatnyilag. Valamikor Tolnából megélt a család. Nagy ellenfél a szénsavas ásványvíz, és a vásárlóerő gyengülés. De én bizakodom. Nehezebb időszakokat is túléltem már ez a vállalkozás. **ká**

Boglárka biztos keze biciklit ért

Hajlamosak vagyunk azt hinni, hogy a művészeket az akadémiák képzik. Pedig ez nem így van. Ott csak csiszolnak a széndarabon, ami anyagában akkor is gyémánt volt, amikor még nem tört meg rajta a csillogó fény. Mert ami nincs benne, azt ott sem tudják hozzáadni.

Ez a pótolhatatlan lényeg, a tehetség csillan fel egy ünnepélyes pillanatra 2007. december 3-án,

hétfőn, a Széchenyi általános iskola negyedik osztályában, amikor megérkezett az a küldöttség Budapestről, onnan is Gazdasági és Közlekedési Minisztériumból, akik az általuk kiírt rajzpályázat első helyezettjének, személyesen adták át a fődíjat. Egy biciklit. Még hozzá egy komoly bringát, amit a kerékpárszalokon is csak a belső termükben tartanak, egy olyat,

amit sose tesznek ki az utcára leárazott reklámnak.

A díjazott pedig nem más, mint Kostyál Boglárka, negyedik osztályos tanuló, aki a „Miénk az utca”, háromezer beküldött pályázata közül, most a fődíjat hozta el. Műve jelenleg egy kiállításán van, így nem látható, de a kis művészpálánta képzeletben újra megfesti nekem.

- Egy olyan perspektívát választottam - mondja - amely az utcát a közlekedő szemével látatja. Vagyis úgy igyekeztem a képet elevenné tenni, mint a egy autóban ülve, én is a forgalmas utca része lennék. Hogy mi látható a képen? Minden, ami egy mai utcát mozgalmassá tesz.

Az alkotás úgynevezett sgrafitto eljárással készült, ami egy zsirkre-ta alapról, pálccával való lekoparás után nyeri el formát.

Bogi szeret rajzolni. Gyereksobája falán már az ő alkotásai helyettesítik a tapétát. Rajztanárjára is rákérdezek, Imre Ágnes - hangzik a válasz - kérve, hogy az ő nevet is írjuk le, hisz ebben a díjban

az ő tehetségformáló keze is benne van. Gratulálunk nekik!

Hogy Bogi festőművész lesz-e, vagy lakberendező? Esetleg a tehetség nagy bokrának más hajtásait is érdemes ápolgatni majd rajta? Még ne döntsük el. Egyelőre biciklizzen sokat, és rajzoljon még többet! És ne felejtse el, hogy a tehetsége már meg van, ami azonban, hogy kamatozzék is, még sok igyekezetet igényel. **ká**



ÁLLATORVOSI RENDELŐ

DR. KOVÁCS GÉZA
Tolna, Kinizsi P. u. 29.
Telefon: 440-115, 20/33-11-369

RENDELÉSI IDŐ
hétfőtől péntekig 9-10 és 17-19,
szombat 10-11 óráig.

Kellemes karácsonyi ünnepeket és boldog új évet kívánok!

TOLNAI KORNVIKA

Remény, 2008-ra

Versenyeztetni és eladósítani a kismembert. Mintha erre menne ki a játé. Már a karácsonyi ajándékokat is hiteltől veszi a nép.

Vagy kettő helyett robizol félpénzért, vagy zúgolódhatsz a munkanélküliek egyre népesebb táborában. Ez a két alternatíva áll előtted, a 21. században, Európa közepén. Kiábrándító.

A rendszerváltás leggenyesebb esztendejét búcsúztatjuk. Bokros Lajos elmehetne kisinásnak a mostani megszorítók mellé. A közigazgatás, az egészségügy, az oktatás átszervezése, úgy tűnik, nem volt több mint szakszerűtlen, durva belekavarás. Valami nem túl jól működött sikerült szétcincálni, és épphogy működővé gyurmázni. Állítólag soha nem látott mennyiségű fejlesztési pénz érkezik most az EU-tól. Ki érzékeli? Csak azt érzékeltük, hogy a csatlakozás után, befizetőivé váltunk a közösségnek; soha nem látott mennyiségű pénz áramlott az országból az EU-ba. Az infláció nő, a munkanélküliség szintűgy, az adók és közterhek tekintetében lassan világhajnokok leszünk. A közszolgáltatók külföldi kézbe kerültek, s ami kis pénzük marad az embereknek a számlák kiegyenlítése után, azt a szintén külföldi tulajdonú áruházláncok csapolják le, s viszik ki az országból. Itt tartunk, Tiborc panasza óta nem sokat változott az alap helyzet: „aki száz meg százezert rabol, bírálja léssen annak, akit a szükség garast rabolni kényszerített”.

Indulatoktól mentesen, tárgyilagosan próbálom végigtekinteni a 2007-es esztendő történéseit.

Mi épült? Nehány új út. Bárki használhatja őket, pénzért. Miután fizetett közúthálózat-fejlesztésre adóként és benzinvásárlóként is.

Kinek ment jól? Zuschlag Jánosnak, átmenetileg. Az ő nevét hamar megtanultuk. Egy jó színésznek 10, egy jó írónak 100 év kell ilyen ismertség megszerzéséhez Magyarországon.

Mi várható az újévben? Sztrájkok, zavargások, tüntetések. Újabb kistelepülési munkahelyek, iskolák és szárnyvonalak megszüntetése. Tojás-, utcaő- és könyvgázgránát-dobálások, s mindeközben: nagy halászságok a zavarosban. Nehogy ellehetetlenedjenek azok, akik egy országot ellehetetlenítettek!

Történelmi időköt élünk. És sajnos tudjuk a történelemkönyvekből, hogy mi a végső kig kitarunk - a rosszban. Reménykedjünk, hogy mihamarabb elérjük azt az „idilli” állapotot, amit úgy neveznek: a gódor alja. Mert onnan minden út fölfelé vezet...

Wessely Gábor

A mözsiiek visszatérnek

Ismét volt diák aratott osztatlan sikert Mözson. Az I. István Általános Iskola meghívására 2007. november 30-án dr. Pasinszki Tibor, a Budapesti Műszaki Egyetem Vegyész-mérnöki Karának docense Látványos kémia címmel bemutatót tartott. Kicsik és nagyok egyaránt csodálattal figyelték, mire képes az ember. A kísérletekben megjele-

nő szín-, hang-, és fényhatások elvárásoltak minden jelenlétét. A bemutató végén a bátrabbak még ki is próbálhattak néhány kísérletet. Ők alig akartak hazamenni.

Köszönet a volt diáknak, aki nem feledte el, honnan indult el, akinek hatására talán újabb kémikusok kerülhetnek ki iskolánkba.



Saját vágásból származó sertéshús:

kolbász, bőrös félsertés, sózni való szalonna, formázott sonka kapható, illetve megrendelhető TOLNÁN, az Árpád utcai húsboltban.

GULD GUMISZERVIZ

Tolna, Rákóczi u. 10.
Tel.: 74/445-173, 20/44-80-666

Személy- és kisteherautók szerelése, centrírozása.

Minden típusú gumiabroncs beszerzése rövid határidővel.

GUMIÁTSZERELÉS

SORBAN ÁLLÁS NÉLKÜL, ELŐZETES BEJELENTÉSEK ALAPJÁN!

ÚJ SZOLGÁLTATÁSUNK:

gumiabroncsok gázzal való töltése és alufelni-javítás!

Megkezdjük Castrol, Repsol és Shell motorolajok forgalmazását.

Ünnepi összejövétel

Harmincéves lett a Tolnai Kertbarát Kör

Harmincadik évébe, vagyis érett férfikorába lépett a Tolnai Kertbarát Kör, amelynek tagjai ez alkalomból, 2007. december 8-án, ünnepi összejövételt tartottak. De nem csak egyedül ünnepeltek, mivel a rangos esemény méltó lebonyolításhoz felajánlotta segítségét egy társszervezet, a Nyugdíjas Országos Polgári Egyesület Tolnai Csoportja is, amelynek tagságában is szép számmal vannak kertbarátok. A borkóstolással, némi harapnivalóval és sok-sok vidámsággal fűszerezett együttlét egyben visszatekintési alkalom is volt az elmúlt évtizedekre, amelyekben korra, nemre, pártállásra való tekintet nélkül gyarapodott a tagság. Egyesületi céljuk közt azon túl, hogy kertészeti-szülőzeti ismereteiket akarták gyarapítani, a közösségteremtés is szerepelt, ami - harminc év távlatából most már bizony állítható - legalább olyan jól sikerült, mint a szakmai célkitűzés. Így bőven volt mire visszaemlékezniük.

Kiskertek művelők, hobbiszölészek és profi borászok ma éppúgy vannak közöttük, mint volt tészes vezetők, és városi hivatalnokok, azok mellett a pártoló tagok mellett, akik mára koruk, vagy lehetőségük folytán már csak néhány cserép muskálit „művelnek”, de akik itt szintén egy jó közösségre leltek itt.

Vezetőjük Kiss László Ede, mindenki Laci bácsija, aki mezőgazdasági mérnök-tanárként lett az egyesület vezetője, ma, 87 évesen még mindig aktív. És ami a lényeg: változatlanul az egyesület élén! Szívvel-lélekkel, tudással, odaadással, elkötelezetten.

Beszélgetésünk során hegynyi dokumentumot pakolt ki az asztalára, tanúsítván, hogy nem telt helyben járással az idő. Termék-bemutatók, ismeretterjesztő elő-

adások, szakmai kirándulások, borkóstolók olyan listája volt előtte, amiből nem újságíciókat, hanem könyvet lehetne írni.

(Foglalkoznak is a gondolat-tal.) És a borversenyek! Ezeknél időztünk a legtöbbször. Mert ez a fórum volt az, ami a tolnai szölszöket is megfelelő szakmai polcra helyezte, visszaadva önbizalmukat: hogy Szekszárdon kívül is van élet! Hiszen Saramó János egyesületi tagtárs borai nem egyszer mérköztek meg szekszárdi borokkal, amely diadaloknak az emléket, aranyérmek és oklevelek sora őrzi. Jellemző módon, vörösbőr kategóriában az ő Cabernet Sauvignon-ja lett az idei év „Tolna Bora” helyben, amit aztán az est folyamán meg is kóstolhatott az ünneplő közönség. De sorolhatnánk még a kiváló neveket, Pruzsina János, Tóth József, Starubinger József és a többiekét, akik ezeken a fórumokon bontogatták egykor szárnyaikat.

Az összejövétel rangját emelte az időközben megérkezett polgármester is, aki a maga részéről minden lehetséges támogatást megígért a szervezetenek, felvetve azt az ötletet, hogy a városháza, korábban légoltalmi célokat szolgáló pincéje, egy lehetséges helyszín lehetne a tolnai borok reprezentatív célú tárolására és bemutatására.

Az eseményen mintegy negyvenen vettek részt, ami a mai világban jelentős érdeklődésnek számít, jelezvén azt is, hogy létezik még a társadalomban közösségteremtő erő, aminek a felszításához azonban nem csak követhető célokra, hanem karizmatikus vezetőkre is szükség van. Laci bácsinak innen kívánunk még sok erőt és jó egészséget, hogy növekvő vetésében még sok öröme legyen!

ká

Mesélő téli esték

címét adtuk a novemberi programunknak. Irodánkat át is alakítottuk erre az alkalomra kis kis „mesesarokká”, hogy ilyen hangulatban fogadhassuk mindannyiunk Pista bácsiját, Mózi Szabó Istvánt és kedves feleségét „Györkét”. Végre egy politikamentes estében volt részünk. Pista bácsi rendkívüli bölcsessége élettapasztalata és humora volt erre a garancia. Elérzékenyülve és csodálattal mesélt az imádott szülőkről, nagyszülőkről, szülőfalujáról, Mözsről, a gyermekkori karácsonyokról, főiskolás évekről.

Számunkra most derült ki az is, hogy Pista bácsi nemcsak festőművész, hanem költő is.

Abban, hogy Pista bácsi megőrizte szellemi frissességét, egészségét és utánozhatatlan humorát, óriási része van feleségének Györkének, aki mindig és mindenhol Pista bácsi mellett volt.

Eme mesés, mesélő kölcsönös ajándékozással zárult. Pista bácsi saját fametszetét hozta, „Györke” pedig advent közeledtével édességeket ajándékozott az egyesület gyermekeinek. Tőlünk pedig igazi „házas” készítményeket és finom vörösbort kaptak. Köszönet a szép estéért és kívánunk boldog karácsonyt mindkettőtöknek!

Nagycsaládosok Tolnai Egyesülete vezetősége és tagsága

Az egészséges víz hatása szervezetünkre

November 16-án az Egészség Hónap keretében halhattuk Kavalkó János természetgyógyász előadását „Az egészséges víz hatása szervezetünkre” címmel. Milyen is az egészséges víz? – hangzott el a kérdés, melyre mindannyian ismerjük a választ: jó ízű, iható, tiszta.

Csakhogy vizeink egyre inkább szennyezettek, ivóvizünk mára szinte élvezhetetlen, ezért kényeszerülünk rá az ásványvíz fogyasztására. Pedig a tiszta víz nélkülözhetetlen elem minden élőlény számára. A vízművek, kőjál megpróbálják a legjobb minőségű vizet adni, óriási feladat hárul rá-

juk, az EU-szabványok nem engedik, hogy valamely érték a határ feletti legyen. Érdekes, hogy Magyarország vidékein más és más a víz, pl. az Alföldön arzénos, sok helyütt vasas, mangános, de általában kemény, sok benne a kalcium és mindig klóros.

- Komoly tudományos kísérleteket folytattunk 15 éven keresztül - mondta az előadó az egészséges víz előállítására. Mivel a desztillált víz nem bizonyult megfelelőnek, nincs benne semmi, tehát nem élő víz. Rájöttünk, ha aktív vizet iszunk, az energiát ad nekünk, a sejtek többletenergiahoz jutnak, a szervezet felélénkül. Az előadó itt bonyolult fejtegetésre

kezdett, mely fizikai ismereteket nem mindig tudta a többnyire nyugdíjas hölgyekből álló hallgatóság követni. Kutatásairól beszélt, hiszen az emberek egyre inkább rákényszerülnek, hogy saját maguk állítsanak elő iható, tiszta vizet.

Ugyanis Kavalkó János és Böhm Mária természetgyógyászok fejlesztették ki a hangolt kristályokkal működő elektromos energiát nem igénylő technológiát. Ezt már 15 éve alkalmazzzák, elsősorban daganatos betegségek kiegészítő kezelésére. Könnyen kezelhető, ezáltal bevethető a családok mindennapi életébe. Működési elve: minden sejt,

szövet, szerv önálló, csak rá jellemző rezgéssel rendelkezik. Ha egy szerv megbetegszik, megváltozik a rezgése. A készülék képes a rezgés visszaállítására, így gyógyulásra serkenti a szervezetet, ugyanezen a technológián alapszik a víztisztító és energizáló rendszer.

Láthattuk a helyszínen „kis rakétát” is, mely a sejtek aktivitását növeli a megfelelő rezgésszámok beállításával. Mivel szervezetünk megfelelő rezgésszámon működik jól, a feladat csak annyi, hogy a megfelelő rezgésszámot kell betáplálni (kavicsok eltárolják) a memóriába és szükség esetén előhívják. Ezt úgy kell elképzelni, mint a TV-távkapcsolóját. A rezgésekkel gyógyítani lehet, hiszen a kristályokkal való gyógyítás egy elfeledett, ősi technológia. **Burma**

Pásztorok, pásztorok...

Jótekonysági hangverseny a város szegényeiért

Igazi karácsonyt idéző hangulatban, havas utakon és csúszós járdákon jutottak el a katolikus templomba azok az emberek, akik a Keresztény Értelmiségiek Szövetsége, az Országos nyugdíjas Polgári Egyesület Tolnai Csoportja és a helyi katolikus egyházközségi képviselőtestület közös rendezvényére ültek be a padokba, 2007. december 14-én este.

ISKOLAI HÍREK

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS. A Széchenyi Általános Iskola tantestülete és diákjai köszönetüket fejezik ki Hámori Attila vállalkozónak a felső tagozat udvarán elhelyezett ablakrácsokért

EGÉSZ-SÉG HÓNAP Iskolánkban az Egészség Hónap keretében az alsó tagozatosoknak sorversenyt rendeztünk. Vegyes csapatokat állítottunk össze, minden osztályból 2-2 fő tartozott egy csoporthoz. Először sporttal kapcsolatos nevet kellett választaniuk. Az érdekes, sportos feladatokban mindenki megmutathatta ügyességét, sőt bátorságát is! A végén mindenkit győztesnek hirdettünk, mert jót mozgott, egészségesen elfáradt. Jutalmuk sem maradt el: 1 rostos ivólé és müzliszelet.

2007. novemberében az **Egészség hónap keretében** alsó tagozatosainknak focibajnokságot rendeztünk. Részt vevő iskolák: I. István iskola Mőzs, Wosinsky iskola I. számú, illetve II. számú csapata, Lánycsapat, Szent Mór Katolikus iskola, Széchenyi iskola. **Eredmények: 1-2. osztály:** 2. Lánycsapat, 2-4. I. István iskola, Wosinsky iskola II., Széchenyi iskola, 5. Wosinsky iskola I. **3-4. osztály:** 1. Wosinsky iskola I., 2. Széchenyi iskola, 3. Wosinsky iskola II., 4. Szent Mór Katolikus iskola, 5. hely: Lánycsapat, 6. I. István iskola **Különdíjas:** Németh Bence 3. osztály, aki a torna legtöbb gólját lőtte. **Felső tagozatosaink** a Wosinsky iskola által szervezett foci - kupán vettek részt, ahol 5-6. osztályosaink 6. helyen, 7-8. osztályosaink 2. helyen végeztek. **Különdíjas:** Varga Levente 7. osztály, a mezőny legjobb játékosa címet nyerte el.

MIKULÁS-NAP. Mikulás nap alkalmából Kovács Gábor zenés műsorával leptük meg iskolánk alsó tagozatos diákjait. Az előadás december 6-án 15 órakor kezdődött a Művelődési Ház színháztermében. Zenés bemutatkozás után Muzsikus Gabi tarisznyájából megzenésített formában ajándék dalok, mesék, versek, találós kérdések kerültek elő. A remek műsort gyermektaps kísérte. Magunk és diákjaink nevében is köszönjük a kitűnő előadást.

NOVEMBER 19-ÉN egészségügyi vetélkedőt rendeztünk az alapítvány elnöke Pástiné Szentendrei Mária, valamint iskolánk védőnője Kovácsné Szabó Lívia vezetésével. Osztályonként 5 fő vegyes csapatokban versengett. Az érdekes feladatok között szerepelt pl. totó, keresztrejtvény, ügyességi játék. A gyerekek játszva adtak számot tisztálkodásról, fogápolásról, egészséges étkezéstről. Az egyórás jó hangulatú szellemi vetélkedőnek minden gyerek nyertese volt, de az ajándék sem maradt el: tusfürdő, fogkrém, fogkefe, gyümölcs, üdítőital stb.

Köszönet a szervezőknek!

Az évek óta visszatérő alkalom a jótekonyságra most is megmozgatta a várost, bár a csúszós útviszonyok miatt most sokan meggondolták, hogy útnak induljanak-e ezen az esti órán. Ám akik eljöttek, nem bánták meg.

Az ünnepi műsor a Szent Mór Katolikus Iskola kisdíákjainak ügyesen megrendezett pásztortájkával kezdődött, az angyali üdvözléttől a három királyokig szelészítve a történetet. Majd a Fusz János Zeneiskola növendékeként Braun Orsolya adta elő Burgmüller Ave Maria-ját. Ezután a he-

lyi templomi énekkar következt karácsonyi dalokkal, majd az esemény vendégeként, a Paksi Városi Vegyeskar állt fel az oltár elé. Repertoárjukon egyaránt szerepeltek klasszikusok és mai szerzők, karácsonyi népekekkel fűszerezve.

A jótekonysági énekestet egy örömtől túlaradó gospel zárta, aminek dallamára és ritmusára megmozdultak a fázós lábak is a padokban, és felcsillantak a szemek a templom gyertyafényes félhomályában. Ez igazi öröme volt!

Az est során körülbelül 80 ezer forint adomány jött össze, amelyből majd karácsonyi ajándékcsomag lesz a rászoruló családok gyerekeinek. **ka**

Meghívó

A TOVÁBB Szabadidős Társaság 2007-ben is megrendezi a hagyományos szilveszteri futást Tolnában. Gyülekező január 31-én délelőtt 10 órakor a vásártéri pályán.

A táv hossza 2007 m, melyet kocogva, sétálva, kerékpárral, rollerrel ... (vidám, szilveszteri szerelésben) lehet teljesíteni.

A résztvevőket teával és forralt borral kínálják a szervezők.

Minden érdeklődőt és mozogni vágyót szeretettel vár

a TOVÁBB Szabadidős Társaság



FUTSAL

Győztek a lányok az utolsó hazai mérkőzésen

Jól kezdte a Tolna-Mözs a mérkőzést, hiszen pár perc alatt 3-4 tiszta ziccerig eljutottak, ám ezek kimaradtak, az ellenfél aztán az első kapura lövéséből megszerezte a vezetést. A félidő derekára már góllá érett a hazai mezőnyfőlény, Varga Adél és Radó Szabina góljaival fordított a TMNLSE.

A második félidő elejét jó labdakihozatalok, fegyvelmezett védekezés, sok kidolgozott ámde kimaradt helyzet jellemezte. A félidő közepén egy szép támadás végén Radó Szabina megszerezte második gólját (3-1). A 38. percben egy labdaeladás után Mecseki utolsó emberként szabálytalanodott, ezért piros lapot kapott, az emberelőnyét pedig 5 másod-

perccel a vége előtt kihasználta a vendégcsapat (3-2).

Tolna-Mözs NLSE-Hungaro-Kábel-Kia Újpest-Gödöllő 3-2 (2-1). Tolna, 150 néző. V: Álló T., Vincze I. **Tolna-Mözs:** Malik K. - Hodován E., Varga A., Hepp A., Simon B. Csere: Kovács A., Mecseki Á., Radó Sz., Klézli Sz., Blesz N., Pfundtner V. **Edző:** Wiesner József. **Gól:** Radó Sz. 2, Varga A. **Kiállítások:** Mecseki Á. (38.). **Jók:** Hodován E., Radó Sz., Varga A.

- Sok néző előtt, remek hangulatú mérkőzésen, megérdemelt győzelmet arattunk. A mérkőzés nagy részében jól játszottunk, de a helyzetkihasználásunk katasztrofális volt- értékelt a meccs után Wiesner József edző.

ASZTALITENISZ

A részvétel már jutalom volt

Hosszú évek óta először fordult elő, hogy tolnai versenyzőt üdvözölhettek a TOP 12 mezőnyében, melyet idén Tiszafüreden rendeztek. A Fastron AC Tolna pingpongosa, Majzik Zsuzsa az A-csoportban vágott neki a rangos asztalitenisz-tornának. A sportoló, bár győzelem nélkül zárta a viadalt, már a részvételével nagy tettet hajtott végre. Csoportjában a klassziszok mellett megmérkőzhetett a későbbi győztesrel is.

- Számunkra jutalom volt, hogy bekerült a Zsuzsi a TOP 12 mezőnyébe - értékelte a hétvégi tornát Majzik Tamás, a Fastron

AC Tolna edzője. - Nagyon erős ellenfelekkel kellett megmérkőznie. Jó labdameneteket láttam, de a rutin hiánya meglátszott. Itt arra gondolok, hogy nem tudunk elég erős edzőpartnerekkel felkészülni az ehhez hasonló tornákra. Ritkán kell megmutatni, hogy mit is tud igazából, ennek köszönhetően az önbizalomhiány is befolyásolta a szereplését. Egszerűen nem hitte el, hogy nyerhet. Ettől függetlenül nem okozott nekem csalódást. Mondtam is neki, úgy kell felfogni, hogy ez egy jutalomjáték, csak sokat kell utazni.

Péter Jenő és Fia Építőipari Bt.

7130 TOLNA, BARTÓK BÉLA ÚT 85.

Fő tevékenységeink:

- Új lakás építése, valamint régi lakás felújítása: anyagbeszerzéssel, szállítással, kulcsátadással.
- Régi lakások ingyenes felmérése: átalakításhoz tervezés, költségvetés-készítés.
- Térburkolatok tervezése, kivitelezése.
- Homlokzatok hőszigetelése és felújítása.
- Mindenféle építőanyag kedvezményes árú beszerzése és házhoz szállítása.
- Családi ház és egyéb épületek műszaki kivitelezését és ellenőrzését vállaljuk.

Az általunk elvégzett munkákra és az általunk beszerzett építőanyagokra **TELJES KÖRŰ GARANCIÁT VÁLLALUNK!**

Elérhetőségeink: Telephely: 7130 Tolna, Zrinyi u 1/A • Tel.: 20/9410-198

LONDON KISÁRUHÁZ nyitva tartása: 9-17 óráig

TEREMFOCI

Hibátlanok az osztályelső csapatok

Hét fordulót már lejátszottak az Alta Ripán

Hét fordulót már lejátszottak a csapatok Tolna város nagy múltú téli teremturnáján, a XXII. Alta Ripa Kupán. Az első osztályban a tavalyi bajnok Kriszt Kft. áll az élen, száz százalékos teljesítményüket legtöbb rügött gól (41) mellett a legkevesebb kapott gól (8) fémjelzi. Házi gólkirályuk, a gerjenti Lacza Zsolt új igazolása a csapatnak, eddig kilencszer talált be, de a régi motoros Bencze Balázs is hétszer mattolta a hálóröket. Veretlen az élvonalban a második Bowdentechnika is, őket a Tolna VFC gárdája kényszerítette igazságos pontosztokodásra. Az FC Sörmen ez idáig nem remekelt, az utolsó helyen szerénykedő alakulat hétszer hagyta el vesztiesen a pályát.

A másodosztályban a Golden Boys nyerte meg az összes eddigi mérkőzését. Az 52 góljuk országnézetét három játékos vállalta magára, Vituska Norbert és Dömötör Attila 14-14 találattal jár, míg Kágyi István 13-at szerzett. A bajnokság nyitómérkőzése hozta a legtöbb gólt, ekkor a második O-portó 26-0 arányban döngölte a parkettába a Dinamó Allah gárdáját. A harmadosztály tavalyi bajnoka, a

Club 77 FC a hatodik helyen áll alaposan kicsérélődött csapatával.

Az alsó vonalban a változatosság kedvéért szintén makulátlan az élen álló csapat, a Csel-szi. A rutinos teremfocistákból álló együttesben ketten érték el a tíz gólos határt, Guth Antal 11, míg Pilisi Tibor 10 alkalommal zörgette meg a hálót. Az Alta Ripa újoncai közül egyedül a Jégermájszterok dicsekedhetnek hatodik helyezésükkel, a szintén elsőbálozó Hunyadi FC, Fastron FC és a Tűzoltók egyaránt két döntetlennel osztotnak az utolsó helyeken.

Az állás, I. osztály: 1. Kriszt Kft. 21 pont, 2. Bowdentechnika 19, 3. ISO-SZER Kft. 15, 4. Villár-Pi 12, 5. Tolna VFC 11, 6. Construct Kft. 9, 7. Kakas 6, 8. Dunatrans 6, 9. Tolna Bau 4, 10. FC Sörmen 0.

Az állás, II. osztály: 1. Golden Boys 21 pont, 2. O-portó 15, 3. Misó FC 15, 4. Fadd SE 15, 5. Favorit 10, 6. Club 77 FC 10, 7. Victory 9, 8. Dudoma Kft. 6, 9. ALI2005 3, 10. Dinamó Allah 0.

Az állás, III. osztály: 1. Csel-szi 21 pont, 2. Haverok 15, 3. Izomix 12, 4. Kispályások 12, 5. Tolna VFC ifi 12, 6. Jégermájszterok 12, 7. Sördögök 10, 8. Hunyadi FC 2, 9. Fastron FC 2, 10. Tűzoltók 2.

KÉZILABDA

Az elvárások szerint szerepeltek

A Tolna KC csapatára két mérkőzés várt még az idei évben. Az utolsó hazai meccsen magabiztos játékkal köszönték meg a lányok a szurkolók biztatását. Az őszi idényt idegenben zárták a lányok, de nem tudtak győzelemmel búcsúzni a félétől.

Tolna KC-Mohácsi TE 32-24 (21-12). Tolna, 150 néző. V: Fogl, Mazzag. Tolna: SZABÓ - Reisch 6, Brunner 2, SZALAI, 7 Újvári 1, SIPOS 13 (3), Dombóvári 2. Csere: Simon (kapus), Szokodi 1 (1), Csonka, Stadler, Kovács R. **Edző:** Takács István. **Hétméteresek:** 5/4, ill. 6/5. **Kiállítások:** 4., ill. 4 perc. **Takács István:** - A küzdelmes mérkőzésen hamar eldöntöttük a találkozó kimenetelét. Magabiztos győzelmünk nem forgott veszélyben.

Bácsbokodi SK-Tolna KC 26-23 (13-11). Bácsbokod, 100 néző. V:

Szabó K., Tóth J. Tolna: Szabó A. - Reisch 4, Brunner 3, Szalai 3 (1), Újvári 3, Sipos 8 (1), Dombóvári. Csere: Simon A. (kapus), Szokodi 1, Csonka 1, Stadler, Kovács T. **Edző:** Takács István. **Hétméteresek:** 13/7, ill. 2/2. **Kiállítások:** 6., ill. 10 perc. **Takács István:** - Utolsó mérkőzésen csapatunk képtelen volt megbirkózni a bácsbokodi körülményekkel. Széteső játékok produkálva fájó vereséget szenvedtünk. Egyébként az élcsapatok fekete hétvégeje volt az őszi záróforduló: az első négyből gárdából három kikapott.

A csapat a harmadik helyen telel majd, Takács István szerint az elvárásoknak megfelelően szerepeltek Sipoók. A keretben nem várható változás a szünetben, így ismerős arcok köszönnek majd vissza a parkettáról a lelátón ülőkre tavasszal.

A Tolnai Művelődési Központ és Könyvtár programjai

A művelődési központ december 22-től január 2-ig ZÁRVA TARTI!
NYITÁS: 2008. JANUÁR 2.

Január 2. szerda 14-16 Nyugdíjas Egészségvédő Klub 18 Német klub	Január 11. péntek 17 Hastánc 18.30 Jóga	Január 22. kedd 17.30 Gerinctorna 18 Asszonytorna
Január 3. csütörtök 17.30 Gerinctorna 18 Asszonytorna	Január 15. kedd 17.30 Gerinctorna 18 Asszonytorna	Január 23. szerda 18 Német kórus
Január 4. péntek 17 Hastánc 18.30 Jóga	Január 19. szerda 18 Német kórus	Január 24. csütörtök 17 Kézimunka klub 17.30 Gerinctorna 18 Asszonytorna
Január 6. vasárnap 9-12 Kisállattenyésztők klubja	Január 20. csütörtök 17.30 Gerinctorna 18 Asszonytorna	Január 25. péntek 17 Hastánc 18.30 Jóga
Január 7. hétfő 16 Nyugdíjas Szabadidő Klub	Január 21. péntek 19 Színházi előadás: JÁNOS VITÉZ Helyszín: Bezerédj Pál Sport- és Szabadidő Közp. <i>Érd., inf.:</i> Tolna Városi Művelődési Központ és Könyvtár Tel.: 74/440-170	Január 29. kedd 17.30 Gerinctorna 18 Asszonytorna
Január 8. kedd 17.30 Gerinctorna 18 Asszonytorna	Január 21. hétfő 16 Nyugdíjas Szabadidő Klub	Január 30. szerda 18 Német kórus
Január 9. szerda 18 Német klub		Január 31. csütörtök 17.30 Gerinctorna 18 Asszonytorna
Január 10. csütörtök 17 Kézimunka klub 17.30 Gerinctorna 18 Asszonytorna		

SZÍNHÁZI AJÁNLAT

A TOLNA VÁROSI MŰVELŐDÉSI KÖZPONT ÉS KÖNYVTÁR
 A MAGYAR KULTÚRA NAPJA
 alkalmából színházi előadást szervez

2008. január 18-án 19.00 órai kezdettel
 a tolnai Bezerédj Pál Sport- és Szabadidőközpontban
 (volt laktanyai lovardaépület)

Kacsoh-Bakonyi-Heltai: JÁNOS VITÉZ daljáték

A Tihanyi Vándorszínpad előadása • Jegyár: 2000 Ft

Jegyek elővételben kaphatók a
 Tolna Városi Művelődési Központ és Könyvtárban Tolna,
 Bajcsy-Zsilinszky u. 126. Tel.: 74/440-170

A Bezerédj Pál Sport-és Szabadidőközpont sportfoglalkozásai

KÜLÖNTESI alsósoknak: hétfőn: 16-17 óra, szerdán: 17-18 óra
RÖPISULI kezdőknek és haladóknak
 kezdő: kedden 16-17 óra • csütörtökön 15-16 óra
 haladó: kedden 17-18 óra

ASSZONYTORNÁ „Idősebbek is elkezdhetik” szerdánként: 18-19 óra

Érdeklődni az 540-035-ös telefonszámon lehet
 Farkas Zsuzsanna sportszervezőnél

JADE GÖRDÜLŐ KÖVEK SZALON

Jade köves masszázsaigyak
 - a fájdalommentes mozgásért!

SPA méregtelenítés

Biorezonanciás állapotfelmérés:
 előzze meg a betegségeket!

**Kellemes ünnepeket kívánok minden
 volt és leendő vendégemnek!**

Újvári Göngyi energy tanácsadó

Tolna, Bajcsy Ház - Tel.: 30/558-58-83

Kisállat- és természet- védelmi kiállítás

A Tolnai Galamb és Kisállattenyésztők Egyesülete 2008. január 18-19-20-án **35 éves jubileumi kisállat és természetvédelmi kiállítást rendez** Mözsön a művelődési házban.

Vasárnap **KISÁLLATBŐRZE** is lesz.

Az óvodák és iskolák január 18-án, pénteken **csoporthoz, térítés nélkül tekinthetik meg a kiállítást**, melyen várhatóan a 26 galambfajtán kívül egzotikus díszmadarakat, díszbaromfit és egyéb kisállatokat láthatnak az érdeklődők. Szeretettel várjuk a tisztelt pedagógusok és gyermekek, valamint a lakosság megtekintését naponta 8-tól 16 óráig.

2007. december 23-án 11 órakor
 a tolnai római katolikus templomban

NÉMET NYELVŰ MISÉT TARTANAK.

Miséznek: **dr. Keresztes Pál** paksi plébános

APRÓHIRDETÉS

KARÁCSONYI káposztának, tartósítószer nélkül eltett, háziás ízesítésű savanyú káposzta, fejesen és szeletelve.
 Koncz Ádám, Tolna, Bajcsy-Zsilinszky u. 85. Tel.: 440-766

A KORÁBBAN MEGHIRDETETT TÁRSASTÁNC TANFOLYAM

2008. január 11-én, pénteken kezdődik.

A középiskolás csoport foglalkozása 16 órakor,
 a felnőtteké 17 órakor lesz.

Mindkét csoport jelentkezőit várjuk
 megbeszélésre **január 11-én 15.30-kor**
 a Bezerédj Pál Sport- és Szabadidőközpontban.

SZEMÉLYSZÁLLÍTÁS

BEL- ÉS KÜLFÖLDI SZEMÉLYSZÁLLÍTÁS

- Sí- és kerékpártúrák
 - Reptéri transzferek
 - Színházi járatok
 - Osztálykirándulások
 - Borkóstolók
- és minden ami személyszállítás 9-től 22 főig.

INGER LÁSZLÓ 7130 Tolna, Kazinczy u. 19.

Tel. és fax: 74/441-502, 70/9488-995

TIBOLA OPTIKA

Tiboláné Szilágyi Erzsébet
 látszerésmester

Látásjavító eszközök,
 szemüvegek, napszemüvegek,
 védőszemüvegek készítése
 és javítása, receptre és recept nélkül is.

Szombatonként kedvezményt adok!

7130 Tolna, Szent István tér 1. • Tel.: 74/440-511

GULD CSABA

TURBÓ AUTÓSISKOLA TANFOLYAMOT INDÍT JANUÁRBAN

- segédmotor • motorkerékpár • személygépkocsi
- tehergépkocsi, nehézpótkocsi kategóriákban

Személyre szabott oktatás, számítógépes gyakorlási lehetőség.
TANKÖNYVET BIZTOSÍTUNK!

12 ÉS 24 HAVI RÉSZLETFIZETÉS!

MOTOROKTATÁSHOZ
MOTORT BIZTOSÍTUNK!

Jelentkezni: Tolna, Deák Ferenc u. 5. (iroda) • hétfő, szerda,
péntek 14–16.30 óráig • Tel.: 20/9613-710, este 442-123



Minden eddigi és leendő tanulóknak
kellemes karácsonyi ünnepeket és
boldog újévet kíván

Guld Csaba és munkatársai

HITELPONT

CHF-, euro- és forintalapú jelzáloghitelek ingatlanvásárlásra,
-felújításra, -bővítésre, -építésre.

SZABAD FELHASZNÁLÁS, HITELKIVÁLTÁS

HITELÖSSZEG

FUTAMIDŐ

	10 év	15 év	20 év	35 év
1 000 000 Ft	12 057 Ft	9 020 Ft	7 806 Ft	5 850 Ft
2 000 000 Ft	23 880 Ft	18 240 Ft	15 176 Ft	11 987 Ft
4 000 000 Ft	47 310 Ft	36 141 Ft	30 372 Ft	23 784 Ft

Ingyenes tanácsadással és testre szabott hitelajánlatokkal várunk
minden kedves érdeklődőt!

Vállalkozóknak egyedi hitel-, lízingajánlatok!

HITELPONT IRODA Tolna, Szent István tér 2.

Tel./fax: 74/493-208 Tel.: 74/442-317 Mobil: 30/690-67-46, 70/322-84-83

TolnaAirNet

VEZETÉK NÉLKÜLI INTERNETSZOLGÁLTATÁS

A TolnaAirNet ajánlata:

	Sebesség	Ár/Hónap
I. csomag:	512/128 kbps	4490 Ft/hó
II. csomag:	1024/256 kbps	5990 Ft/hó

- Nincs telefonköltség • Nincs percdíj
- Fix, kalkulálható havi költség • Nincs hűségnyilatkozat
- Folyamatos Internetelérés • Korlátlan adatforgalom

Most az első hónap INGYEN!

Tel.: 30/36-59-314 www.tolnaairnet.hu

GMV

Tolna, Festetich út 63.
alatti telephelyén
továbbra is
magas áron átvesz
lemez-, vas- és
fémhulladékot.

NYITVA TARTÁS:
hétfőtől péntekig
8–15.30 óráig

Telefon/fax: 441-632

Schalli Zoltán Víz- szennyvíz- fűtésszerelés és javítás



Tolna, Táncsics M. u. 11.
Tel.: 70/3617-064



AJÁNLATAINK!

- Klímafeltöltés, -ellenőrzés, hibafeltárás
- Eredetvizsga és átíratás ügyintézés
- Eredeti Bosch alkatrészek értékesítése
- Diagnosztizálás
- Zöldkártya-készítés
- Benzines befecskendezők javítása
- Szervizelés

ANTAL ZOLTÁN

7130 Tolna, Tavasz u. 14.

Tel.: 74/540-703, 20/9819-371

SZALAI LAKATOS Bt.

- ACÉLSZERKEZET GYÁRTÁSA ÉS SZERELÉSE
- MEZŐGAZDASÁGI GÉPEK, BERENDEZÉSEK GYÁRTÁSA, SZERELÉSE
- FELRAKÓ HEGESZTÉSEK, FORGÁCSOLÁSI MUNKÁK ELVÉGZÉSE: ESZTERGÁN, MARÓGÉPEN, GYALUGÉPEN

Tolna, Bajcsy-Zsilinszky u. 72.

Telefon: 06-30/9272-942

Műhely: 74/443-253

HÁZTARTÁSI GÉPEK JAVÍTÁSA!

MOSÓGÉPEK,
MOSOGATÓGÉPEK,
MIKROHULLÁMÚ
SÜTŐK, PORSZÍVÓK,
BOJLEREK stb.

ÉS BÁRMI,
AMI ELROMOLHAT!

SZABÓ ROLAND

20/471-86-72

TOLNA, ALKOTMÁNY U. 44.

TÁP- ÉS TAKARMÁNYBOLT

PURINA TAKARMÁNYOK
TELJES VÁLASZTÉKA
Letojt tyúk, rántani való csibe,
valamint kakas iratható.

Nyúszállítás kéthetente.
Szemes termények értékesítése
kedvező áron!

Kutya-macska tápok forgalmazása.
Takarmányok házhoz szállítása
megrendelésre.

FELKL MÁRTON

Tolna, Kodály Z. u. 18.

Tel.: 74/441-468, 30/3700-427,
30/2564-156

BORDA TÚZÉP

Tolna, Dombori u.
(volt gázcseretelep)

- AKÁC TÚZIFA
- VEGYES TÚZIFA
- SZÉN
- CEMENT, MÉSZ
- EGYÉB ÉPÍTÉSI ANYAGOK
- SÓDER-, HOMOK-SZÁLLÍTÁS
- FUVARVÁLLALÁS

BORDA LÁSZLÓ
magánfuvarozó

20/96-59-800

SERTÉS-, MARHA-, BIRKA-, BAROMFIHÚSOK, BŐRÖS FÉLSERTÉS

Családi, baráti összejövetelek
megrendelését

KONYHAKÉSZEN VÁLLALOM

FÜSTÖLTÁRU, HÁZISZÍR

MÖZSI HÚSBOLT

(iskola mellett)

Cégtulajdonos: CZEMMEL JÁNOS

Tolna, Szent István u. 32. • 30/94-72-087

NYITVA TARTÁS:

Keddől péntekig 7-11 és 14-17 óráig
Szombaton: 7-11 óráig

ÜVEGEZÉS- NYÍLÁSZÁRÓK

REHAU típusú
műanyag nyílászárók

forgalmazása, beépítése,
bontással, kőműves munkával rövid
gyártási határidővel, GARANCIÁVAL.
Külső, belső ablaknyöklők

TELJES KÖRŰ
ÜVEGEZÉSI MUNKÁK

Herczig és Társa

20/355-43-68 • 30/377-53-36

Tolna, Rákóczi u. 58.

Telefon: 74/441-568

ÁRNYÉKOLÁS- TECHNIKA

REDÓNY

(műanyag, alumínium, fa)

RELUXA, SZALAGFÜGGÖNY,
fix-mobil szűnyogháló,
napellenző, harmonikaajtó,
hevederzár.

KÉSZÍTÉS - JAVÍTÁS

ÚJVÁRI RÓBERT

Tolna, Wosinsky u. 4.

Telefon:

74/441-477 és 20/35-54-368

TELEFONSZÁMUNK:
74/440-722

BITOMA-SZIG KFT.

Békés boldog karácsonyt és sikerekben gazdag új esztendőt kívánunk minden kedves vásárlónknak és ügyfelünknek!

Az új évben továbbra is a megszokott kedvező árakkal és barátságos kiszolgálással várjuk vásárlóinkat.

Tolna, Bajcsy-Zsilinszky u. 22. • Tel: 74/440-722
Polgármesteri Hivatalnál, Hősök terével szemben

BITOMA-SZIG KFT.

TOLNÁN, a volt faipari telep mellett 470 m²-es, összközműves

ÉPÍTÉSI TELKEK ELADÓK

Érdeklődni: 20/98-14-770

GAZDABOLT A MŐZSI POSTA MELLETT (TEMETŐ U. 1.)

Kellemes karácsonyi ünnepeket és sikerekben gazdag boldog új évet kívánok minden kedves vásárlómnak!

Hauk Norbert

TÉRJEN BE HOZZÁNK, MEGÉRI!

Nyitva tartás: hétfőtől péntekig 7.30-11.30-ig, 13-17 óráig
szombaton 8.00-11.00 óráig **Tel.: 30/916-84-08**

Tolnán új díszállat, eledel és felszerelési cikk szaküzlet nyílt!

Tolna, Deák Ferenc. u. 82.
(Fészek Áruház Pajta tér felőli oldala)
Tel.: 70/6164-374

55 m²-en kutyá-, cicatartási, ápolási cikkek, díszhalak, akvarisztikai felszerelések, díszmadarak, kisemlősök, hullók

NAGY VÁLASZTÉKA.

NYITÁSI AKCIÓK, KEDVEZMÉNYEK, AJÁNDÉKOK, INGYENES KÓSTOLÓCSOMAGOK.

FAGYASZTOTTHÚS-AKCIÓ!

csirkeláb 79 Ft/kg
csirkefej 99 Ft/kg
csirkebőr 59 Ft/kg

Kellemes ünnepeket kívánunk minden régi és leendő kedves vásárlónknak!

Az Árpád utcai üzletünk továbbra is várja kedves vásárlóit!

Nyitva: hétfőtől péntekig 8-17 óráig, szombaton 8-11.30 óráig.